

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszbetűvel vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyzetcentim után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az új magyar esküdtszék

és az esküdtszék elotti bünvádi eljárás.

(Népszerű ismertetés az esküdtek számára.)

Írta: Finkey Ferenc dr. sárospataki jogtanár.*

Utánnomás joga fentartva.

(4. folytatás.)

6 §. Az esküdtek összeírása és a névjegyzékek.

Kik birnak esküdtképességgel, kikből lehet az esküdtszék megalakítani, ennek biztos megállapítása végett minden évben minden esküdtszék területén az esküdtképességgel bíró polgárokról névjegyzékek készítendők. Nevezetesen készítendő mindenekelőtt egy alaplajstrom, mely az illető esküdtszék területén esküdtképességgel bíró összes polgárok neveit tartalmazza. Az alaplajstromból állítatnak össze minden év végén a következő évre érvényes évi lajstromok és pedig kettő, u. m. a fő- és a helyettes lajstrom. Ezekből fog azután minden ülésszakra külön a szolgálati lajstrom egybeállítatni. Az egyes lajstromok összeállítása következőleg történik:

a) Az alaplajstrom.

Az alaplajstrom hasonlít az országos képviselő választók állandó névjegyzékéhez. Elkészítése egy e célra kiküldött 3 tagú bizottság által történik. Ugyanis: az esküdtszék területén levő összes városokban a polgármester, községekben a bíró, Budapestben a kerületi elöljáró, a törvényhatóság bizottságának, illetve a városi vagy községi képviselőtestületnek, Budapestben a kerületi választmányának két kiküldöttjével — kiknek egyike községekben mindig a községi, illetve körjegyző — mint összeíró bizottság, kötelesek minden év május havában egybeállítani a területükön lakó azon összes férfiak névjegyzékét, a kik a törvény értelmében esküdtek lehetnek és a kikre valamely törvényes kizárási ok fenn nem forog. Ha valakire a kizárási tekintetében kétség merül fel, valamint aki az esküdtszék szolgálatától mentes lehet, a kizárási, illetőleg mentességi ok feltüntetésével a névjegyzékbe felveendő.

A névjegyzéknek tartalmaznia kell folyó szám alatt és betűrendben a neveket, a bejegyzett egyén korának, végzett iskoláinak, polgári állásának vagy foglalkozásának, lakóhelyének tü-

* Jelen közlemény füzet alakjában kiadóhivatalunkban megszerezhető. Ára portómentesen 40 kr.

zetes adatait, továbbá azt, hogy mennyi egyenes adót köteles fizetni, hogy az országban használatban levő nyelvek közül melyiket beszéli, melyiket használja túlnyomóan, melyik az anyanyelve s lehetetlen azt is, hogy a névjegyzékben előforduló egyének melyikéhez áll közeli rokoni, örök-befogadási vagy sógorsági viszonyban.

Az alaplajstrom két példányban kiállítva, a bizottság elnöke és jegyzője által aláíratik. A polgármester, a községi bíró, illetve kerületi elöljáró erre június első napja előtt szokásos módon közhírré teszi, hogy az alaplajstromot a helyhatóság hivatalos helyiségében június elsejétől kezdve 15 napon át bárki megtekintheti s akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasak bejegyzése miatt e tizenöt nap alatt bárki felszólalhat és hogy a beadott felszólalásokra, melyek ugyanott ki lesznek téve, további nyolc nap alatt bárki észrevételeket tehet.

A felszólalások és észrevételek a polgármesternél, a községi bírónál, illetőleg a kerületi elöljárónál írásban adandók be, de szóval is előterjeszhetők, mely esetben az elöljáró a felszólalást vagy észrevételt jegyzőkönyvbe foglalja.

A községi bíró az alaplajstrom mindkét példányát a felszólalásokkal és észrevételekkel együtt s a szükségesnek mutatózó megjegyzésekkel, július 15-ig a községre nézve illetékes főszolgabíróhoz terjeszti be. A főszolgabíró vagy helyettese az alaplajstromokat átvizsgálja, a hiányosakat pótlás végett visszaküldi, a késedelmes községi bírót az iratok betérjesztésére felhívja s ha ez siker nélkül történt, arra 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel szorítja.

A főszolgabíró, polgármester és kerületi elöljáró az alaplajstrom egyik példányát saját levéltárában megőrzi, másik példányát pedig a felszólalásokkal, észrevételekkel és azok mellékleteivel együtt szeptember első napjáig azon kir. törvényszék elnökéhez küldi be, melynek az esküdtszék szervezője van. Együttal felvilágosító nyilatkozatot tesz a felszólalásokban és észrevételekben felhozott oly adatokra is, melyeknek valódisága vagy valótlanága az iratokból nem tűnik ki.

Ha valamely helységből az alaplajstrom szeptember 1-ig be nem érkezett, a törvényszék elnöke az igazságügyministernek jelentést tesz, a ki a lajstrom összeállítása iránt saját hatáskörében intézkedik s esetleg elrendelheti, hogy az a késedelmes tisztviselő költségére állíttassék össze.

ben hallgatott végig a nagyszámmal egybegyűlt díszes közönség.

A viharos taps után elrebbent a titokzatos, mely körülött, szétfoszlott az álomszerűség, mely fogva tartott és kételkedve kérdeztem magamtól: „Hát nem templomban vagyok?”

A szünni nem akaró „ujra”-zás után egy szép román dalt énekelt a kar, melyet az „Akácvirágok” c. melodráma követett. Pólányi Rózsika k. a. zongorajátéka oly preziz volt, hogy az igen szépen szavaló Dezső Mariska k. a. méltóbb és ügyesebb partnert nem is talált volna. Természetesen a kiérdemelt „éljen” nem is maradt el. Rövid szünet után Buday Margit k. a. és Vass József léptek a pódiumra, hogy egy fiatal házaspár „első csatájá”-t mutassák be. Oly élénk temperámentommal, oly megkapóan adták elő e dialógot, hogy a hallgatóságot folytonos derűtségben tartották, a miért méltó elismerésben részesítette a szereplőket.

Ezután újból a nőikar lépett a dobogóra: megismétléssel énekelt szebbnél-szebb magyar népdalokat.

Rövid várakozással Tholva Jolán k. a. Kiss Józsefnek „A rab asszony” c. költeményét mély érzéssel szavalta el, melynek befejezése után Pólányi Rózsika k. a. Ketter „Magyar Rapszódia”-ját játszta zongorán oly teknival, mely egy diletánsnak dissére válik s méltán megérdemli a „kis művész” nevet.

A megújulás után nagy hatással magyar népdalokat játszott. A szép műsort görögütz fénye mellett egy élőkép tetőzte be, melyben a

b) A felszólalások elintézése és az évi lajstromok összeállítása.

A felszólalások, valamint az észrevételek feletti határozatot s ez által az alaplajstromok végleges megállapítását, valamint ezekből az évi lajstromok elkészítését a törvény egy vegyes bizottságra bizza, melynek elnöke a törvényszéki elnök, tagjai egy bíró és három bizalmi férfi, kiket az elnök a törvényhatóság által e célra választott bizalmi férfiak közül hív meg. Ezeken kívül a törvényszék elnöke, ha szükségesnek találja, a kerület, város vagy járás közigazgatási főtisztviselőjét felvilágosító nyilatkozat tételé végett szintén meghívja a bizottság ülésére.

E bizottság kezében felette fontos jog van, mert az esküdtszék alap- és évi lajstromokba való felvétel vagy azokból való kihagyás, tehát e nevezetes politikai jog gyakorlásában való részvétel felett végérvényesen dönt. A bizottságban a törvény a választott törvényhatósági tagoknak biztosított túlsúlyt, a mi a bürokrácia netaláni önkényétől való aggodás miatt történt.

A egyes bizottságba a bizalmi férfiakat a törvényhatóság bizottsága választja saját kebeléből és pedig tizenkettőt s egy évi időtartamra. A választottak névjegyzéke október végeig teendő át azon törvényszék elnökéhez, a melynek az esküdtszék szervezője van. Köztisztviselő ily bizalmi férfiak meg nem választható. Ha egy esküdtszék területén két törvényhatóság van, mindenik 6-6-ot, ha pedig kettőnél több törvényhatóság van u. a. esküdtszék területén, mindenik 4-4-et választ. (Ilyenkor tehát a bizalmi férfiak száma esetleg több lesz 12-nél.) Ha megfordítva egy törvényhatóság területén több esküdtszék van, (pl. Pestmegyében) a bizalmi férfiakat mindenik esküdtszékhez ez a törvényhatóság választja.

A törvényszék székhelyén kívül lakó bizalmi férfiaknak és közigazgatási főtisztviselőknek kérelmekre az elnök a bünygi átalány terhére napdíjat és útiköltséget állapít meg, Azon fontos szereplő fogva, melyet a törvény a bizalmi férfiaknak juttat, a törvény megkívánja tőlük, hogy e tisztségben pontosan eljárjanak, ezért, ha valamely bizalmi férfi a szabályszerű meghívás dacára a bizottság ülésére pontosan meg nem jelenik, az elnök 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal bünteti, a meg nem jelent közigazgatási főtisztviselőt pedig felettes hatóságánál feljelenti.

A bizottság zárt ülésben és szavazattöbbséggel

női szereplők földi angyalként mutatták be magukat, kiket az előadás után lelkes óvációkban részesítettek.

De im! Már megszólal a zene és gyönyörű leánykák táncra kelnek s lejtenek hol csárdást, hol kórtáncot. A táncosok tűzbe jönnek, mert fáradtságról szó sines s úgy kapnak a leányon, mint fősvény a kincsen.

Kezdődik a négyes, melyet 48 pár táncolt. Folyik a tánc s a rendező szava közbe hangzik: Hölgyek itt, amott pedig az urak! Seta jobb! Seta bal! Hölgyek kettővel előbb! De már a cigány csárdást húz s vígan járják, amíg a díszes terem egyik sarkában álló rendező „szünóra”-t jelez érces hangján.

A szünet órája alatt két hosszú terített asztal mellett foglalt helyet a víg társaság. Persze — magyar szokás — toasztokban sem volt hiány! Pólányi Géza gondnoksági elnök igen meleg szavakkal mond köszönetet a Nagymihályon nagy számmal egybegyűlt közönség megjelenéséért s különösen vármegyénk érdemes tanfelügyelőjét, Nemes Lajost és id. Bajusz Józsefet, a fenkölt lelkű poétát éltette. — Nemes Lajos a nagy-mihályi állami iskola gondnokságát, annak két elnökét, kik a város kulturális intézményeinek fejlesztésében vezéreként munkálkodnak. — Bajusz József nagy hatással szavalta el a „Zemplén”-ben is megjelent költeményét, melyben az ifjuságot és a dalt dicsőíti. — Suljovszky István a tanítótestületet éltette, ki fárastó munkája után fölládozza pihenését, s a szép ért lelkesül. — Nemes Lajos Dezső Lajosra köszöntötte poharát, ki Mathiasz József igazgatót és

TÁRCA.

Útszéli tölgy . . . .

Útszéli tölgy búsan méléz egyedül,
Tarlott ágán a késő ősz köde ül.
Szemfödélnek ereszkedett reája,
Hogy ne legyen oly gyászos a halála.

Nézem a fát szomorúan, szótlantul,
Mig egyszer csak halott-leple rám borul.
Mintha tudná, hogy a babám elhagyott
És azóta magam is ily fa vagyok.

Bús ősz köd! ne borulj még én reám,
Hátha eljő az a csalfa kis leány!
De a lepel csak rám hullott csendesen
S ezt zizegi: rád sem gondol sohasem!

(Szeged.)

Sassi Nagy Lajos.

A nagy-mihályi koncertről.

— A „Zemplén” eredeti tárcája —

Kitáruáltak a bálterem ajtai és az első lépésnél, melyet benne tettem, lélekemelő ének csendült fel. A nagy-mihályi tanítótestület hölgytagjainak rózsás ajkairól hangzott az „Éjhez” című dallamos csicsérgés, melyet áhitatos csend-

A Zemplén mai száma tiz oldal.

éggel hozza határozatait s azok ellen felelőse-
telnek nincs helye.

A törvényszéki elnök köteles a bizottságot minden évben november hóban összehívni. A bizottság először vizsgálat alá veszi a felszólalásokat és az azokra tett észrevételeket. Az ezekre hozott határozatait jegyzőkönyvbe veszi s azok alapján az alaplajstromokra záradékot vezet, melyben névszerint felsorolja azokat, a kiknek felvételét vagy kihagyását elhatározta. A jegyzőkönyvet és a záradékot az elnök és jegyző írják alá. Ezzel az alaplajstrom végérvényesen meg van állapítva, illetőleg a következő polgári évre ki van igazítva.

A felszólalások elintézése után a bizottság az alaplajstromokból kiválasztja az esküdtbíró-
sághoz a következő évre szükséges esküdtet és helyettes esküdtet. A kiknek számát minden esküdtbíró-
ság kerületére nézve az igazságügyminiszter rendeletben állapítja meg. Az esküdtet kiválasztásánál a törvény nem korlátozza a bizottságot, csupán annyit ad általános utasítást, hogy az esküdtet első sorban mindig azok közül választandók ki, a kik nem köztisztviselők, miután az esküdtzék lényegének az felel meg, hogy független polgárokból álljon. A helyettes esküdtet az esküdtbíró-
ság székhelyén, vagy a közeli vidéken lakó egyének közül kell kiválasztani.

A kiválasztott esküdtet és helyettes esküdtet külön-külön lajstromokba irandók. Ezek az évi lajstromok és pedig a rendes esküdtet lajstroma, az u. n. főlajstrom, a helyettes esküdték a helyettes lajstrom. Az évi lajstromokat a bizottság összes tagjai aláírják s azután azok a hivatalos pecséttel ellátva és kinyomatva a kerületbeli kir. ítélő tábla elnökének, a kir. főügyésznek, az esküdtbíró-
ság kerületében működő kir. ügyészségnek, ügyvédi kamaráknak, polgármestereknek, községi bírálóknak és kerületi előjáróknak megküldendők.

A polgármesterek, községi bírák és kerületi előjárók kötelesek a felmerült halálesetekről, lakhelyváltoztatásokról és oly körülményekről, melyek miatt az évi lajstromokba felvett egyének valamelyike az esküdtet lajstromába fel nem vehető, a kir. törvényszék elnökének haladéktalanul jelentést tenni. Ugyancsak a törvényszéki elnöknek kérhetik felmentésüket azok, a kik a törvény szerint mentesek az esküdti szolgálat alól. Az így szükségessé vált helyesbítések iránt a törvényszéki elnök végérvényesen határoz s a helyesbítéseket az évi lajstromokra vezetendő záradékban részletesen felsorolja s azokat aláírásával és hivatalos pecsétjével ellátja.

c) A szolgálati lajstromok.

Az évi lajstromokból minden esküdtbíró-
sági ülészakra külön állítatik össze az u. n. szolgálati lajstrom, mely azok nevét tartalmazza, a kik az illető ülészakban az összes kitűzött főtárgyalásokon megjelenni kötelesek és a kik közül fog a tényleg ítélkezésre hivatott esküdtzék megalakíttatni. A szolgálati lajstrom összeállítása már sorshúzás útján történik, hogy minden részrehajlás, vagy bármily irányú befolyás ki legyen zárva.

E végből minden ülészak megkezdése előtt legalább 15 nappal a kir. törvényszék nyilvános ülést tart, melyben az elnökön kívül két bíró vesz részt. Az ülésre meghívandó a kir. ügyészség, az ügyvédi kamara pedig értesítendő, hogy

nejét köszöntötte fel, — Erre Mathiász József a tanítótestület nevében mondott köszönetet.

A szünetet, mely kedves hangulat mellett éjfél után 2 óráig tartott, ismét tánc követte s a zavartalan élvezetek mindenkit jókedvre hangoltak. De künn már virradt s reggel 6 órakor pihenőre tért a fáradt közönség.

Minden leánynak, ifjúnak csak egy vágya volt, hogy bárcsak még egy éj nőtt volna az elmulthoz, hisz a jókedvnek oly rövid volt egy éjszaka, mint — mit is mondjak? — a sziklásra jutott vadásznak a mélységgel szemben egy rőf zsinag. Ilyen az ifjúkor! Határtalan öröm és egy esomó kiábrándulás!

A jelen volt hölgyek névsora. Asszonyok: Bartos Boldizsárné, Bucsinszky Lajosné, Buray Gusztávné, Bötös Samuné (Máleza), Bodnár Ferencné, Czibur Bertalanné, Chira Lászlóné, Egreczky Mihályné, Frank Istvánné (Homonna), Fuchs Ignácné dr.-né, Fröhlich Gyuláné, Firley Vilmosné, Glück Samuné dr.-né, Görgey Gé-
záné, Horváth Sándorné, Havajda Jánosné, Jelenek Gyuláné, Jelen Mátyásné, Kerekes Pálné dr.-né, Keményné (Bpest), Kállai Józsefné dr.-né, Loykó Imréné, Lászlófi Lászlóné, Lengyel Samuné (Homonna), László E. Flórisné, Mathiász Józsefné, Madarász Lajosné, Marschall Ferencné, Mascsenyik Edéné, Nagy Arpádné, Polányi Gézáné, Petrovics Józsefné, Róth Mihályné dr.-né (Máleza), Rakovszky Aladárné, Ribáry Károlyné (Bánóc), Rosenberg Ignácné, Szoták Istvánné (Butka), Stépán Gáborné (Máleza), Szeghy Zoltánné, Strömpl Gáborné, Spiegel Samuné, Todt Antalné, Tódeszky Erzsébet, Vass Józsefné, Veselényi Józsefné dr.-

magát megbízott által képviseltetheti. A törvény-
szék ezen ülésben az évi lajstromokba jegyzett egyének közül 30 esküdtet és tíz helyettes esküdtet sorsol ki. Az illető ülészakon csak az így kisorsolt 40 esküdtet lesz kötelezve megjelenni, ezek azonban nemcsak egy ügy tárgyalására, hanem egy egész ülészakra lesznek behíva, vagyis mindazon ügyekben, melyek egy ülészakra ki vannak tűzve, kötelesek lesznek közreműködni. A helyettes esküdtet azonban csak az esetben, ha a 30 rendes esküdtet közül egyesek akadályozva lesznek.

A kisorsolás nem terjed ki azokra, kik valamely törvényes mentességi okot a sorsolás megkezdése előtt bejelentettek és igazoltak. Az elkésztett előterjesztett kérelem alapján csak akkor menthető fel az illető a szolgálat alól, ha a mentességi ok a sorsolás után állott e'ő.

Ugyanazon szolgálati lajstromba együtt nem vehetők fel 1. a fel vagy lemenő ágbeli rokonok vagy sógorok; 2. az oldalrokonok, unokatestvérekig bezárólag; 3. azok, a kik egymással örök-
befogadó szülői és örökbefogadott gyermeki viszonyban vannak; 4. a kiknek egyike a másik nejeinek fivére, vagy nővéreinek férje. Az ily viszonyban levők közül az lesz a névjegyzékbe felveendő, a kinek neve előbb húzatott ki az urnából, a másik, vagy a többiek ki nem sorsoltaknak tekintetnek.

Miután a törvény megengedte, hogy a ki egy évben egy ülészakban, mint esküdt szerepelt, az azon évre, sőt a következő évre felmentését kérhesse, ezért, ha valamely későbbi ülés-
szak szolgálati lajstromának egybeállításakor az évi lajstromokban már — a mentességek igénybevétele folytán — oly kevés név maradt, hogy a főlajstromban ötvennél, a helyettes lajstromban tizenöt névnél kevesebb fordul elő, a kir. törvényszék elnöke, mielőtt a szolgálati lajstrom egybeállításához fogna, az évi lajstromokat az alaplajstromból az említett létszámig kiegészíti (50-ig a fő-, 15-ig a helyettes lajstromot.)

A kir. törvényszék az eként kisorsolt esküdtet és helyettes esküdtet jegyzékét (a szolgálati lajstromot) az esküdtbíró-
ság elnökének megküldi, a ki az esküdtbíró-
sági ülészakának megkezdéseig felmerült, illetőleg érvényesített kizáró és mentő okok felett végérvényesen kataroz s ha a kisorsolt harminc esküdt közül valamelyik kizáratik, vagy felmentetik: a szolgálati lajstromot a helyettes esküdtet szolgálati lajstromából a sorshúzás rendje szerint kiegészíti.

7. §. Az esküdtet eljázása.

Tekintve, hogy az esküdti szolgálat politikai jog, de egyúttal állampolgári kötelesség, az esküdtet ingyen működnek s rendes fizetésre vagy fizetésátalányra igényt nem tarthatnak. Azonban a munka és idővesztés kárpotlásául minden esküdtnek megfelelő napdíj s azoknak, a kik nem helyben laknak, utiköltség is megállapítandó. Az esküdtnek azonban ezt kérniök kell és pedig az ülészak berekesztése előtt. Az elkésztett kérelem nem vétetik figyelembe. Napidíj helyben lakó esküdtnek 4. vidék-
eknek 6 koronánál több meg nem állapítható. Utiköltség csak a nem helyben lakó esküdtnek jár és pedig egyszeri oda és visszautazásra I. osztályu hajó, vagy II. osztályu vasuti jegy ára, tengelyen való utazás esetén pedig miriameterenként (10 kilométer) legfeljebb 5 korona.

né, Walkovszky Béláné. — Leányok: Baján Mariska és Eti, Biringer Margit (Agárd), Buday Margit és Nelli, Buray Jolán, Bartus Elza, Dezső Mariska, Elterlein Ida és Vilma (S.-A.-Ujhely), Engländer Etelka (S.-A.-Ujhely), Fuchs Vilma (Tólesva). Füzessery Emma, Fröhlich Kornél és Ilona, Frank Jolánka és Vilma (Homonna) Friedmann Józsa (Csebb), Gara Gizike Gerber Aurélia (Bpest), Görgey Adél, Hodossy Irma, Jelen Matild, Kosvicsky Etelka, Marmorstein Malvin, Mihalesik Teréz, Olehváry Gizike, Polányi Rococó, Répászy Irma (Bánóc), Strömpl Kata, Szladek Mária, Stépán Ida (Máleza), Todt Angella, Tholvay Jolán, és Zseltvay Emma. **Bácska.**

Merengés.

— A „Zemplén“ eredeti tárcája. —

„Szomorú az én lelkem mind halálig!“
Fejem lehajtom s elgondolodom. Itt ülök kis szobámban, körültem a fülhólygban a tárgyak mint lelkem ijesztő rémei tűnnek fel szemem előtt. — Csak a kályhában pattog vigan a tűz . . . Künn, a nagy pusztaságban diszeik-
től megfosztva állanak a fák, az őszi szél szomorú bűgással oszon el ágaik között . . . Mindentűt a halál . . . mindenűt a megsemmisülés . . . mindenűt a pusztaság, kietlenség . . . Sehoh élet . . .

Gondolodom. Gondolataim bejárják a végtelent, elkalandoznak a homályba vesző multba, összejárják annak zegét-zugát, keresve

8. §. Az esküdtbíró- ságok hatásköre.

Az új bünvádi eljárási törvények legnagyobb reformja, hogy az esküdtbíró-
ságok hatáskörét, ami eddig csak a sajtóvétségekre terjedt ki, kiterjesztette a közönséges bűncselekményekre is s így ezentul a legsúlyosabb bűncselekmények felett is az esküdtbíró-
ságok fognak ítélni. Miután azonban a törvény nem akart nagy terhet róni a polgárok vállaira, nem utasított minden súlyos bűntettet az esküdtet döntése alá, hanem mind-
össze 18 bűntettet s ezeknek is csak azon eseteit, amelyekre a bűntető törvénykönyv öt évnél magasabb szabadságbüntetést (fegyházat, államfogházat) állapított meg. Az esküdtet eszerint nem igen sok, de épen a legsúlyosabb bűntettek felett fognak dönteni s épen ezért kell hivatásukat a legnagyobb gondossággal teljesíteniök. A törvény épen azért bizta a legsúlyosabb bűntetteket az esküdtbíró-
ságra, mert ezeknél a cselekményeknél kell a legnagyobb figyelemmel s aggodalommal eljárni, hogy ártatlan ember valami súlyos büntetésre ne ítéltessek s valódi nagy bűnös ki ne kerülje az igazságszolgáltatás karjait.

A 18 közönséges bűntetten kívül az esküdt-
bíró-
ságok hatáskörébe fognak tartozni jövőre is a sajtóvétségek. t. i. a nyomtatvány útján (ujszágban, könyvben, füzetben, képekkel) elkövetett bűntettek, vétségek, sőt a kihágások is, ha ez utóbbiak a törvény által lettek kihágássá minősítve.

Miután eddig sajtóvétségek felett a 11 kir. tábla székhelyén levő esküdtbíró-
ságok ítéltek s miután a 11 kir. tábla városban és azok vidékén bizonyára sokkal több esküdtet lesz, mint más törvényszéki városban s így a nagyobb teher ott jobban meg fog oszolni a törvény jövőre is csak a 11 kir. tábla székhelyén alakítandó esküdt-
bíró-
ságokra ruhazza a sajtóvétségek elbírálását, sőt ezekre blzza a négy legsúlyosabb politikai bűntett (felségstértés, a király bántalmazása, hűlenség és lázadás) elbírálását is. A többi törvényszéki helyeken levő esküdtzék tehát csak 14 közönséges bűntett és kivételesen a sajtó útján elkövetett kihágások felett fognak bíraskodni.

Az esküdtbíró-
ságok hatáskörére nézve eszerint különbséget kell tenni a 11 kir. tábla székhelyén u. m. Budapest, Debreczen, Győr, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagy-Várad, Pécs, Pozsony, Szeged és Temesvár városokban alakítandó és a többi törvényszéki székhelyeken alakítandó esküdtbíró-
ságok közt. Amazok kivételes, ezek közönséges vagy rendes hatáskörrel bírnak. A 11 kivételes hatáskörű esküdtbíró-
ság azonban természetesen az összes közönséges bűntettek felett is ítélkeznek.

(Folytatjuk.)

Vármegyei ügyek.

A vármegyei székház ujjáépítésének és kibővítésének régen vajudó ügye a közeli teljesedés állapotába jutott. Lapunk nyomtatása közben vettük az örvendetes hírt és sietünk közre-
adni, hogy az igazságügyi ministertől érkezett fölhatalmazás alapján Fornszek Béla, a s.-a.-
ujhelyi kir. törvényszék elnöke, mindazokat az épületeket és mellékhelyiségeket, melyek ez idő szerint a kir. törvényszék és ügyészség tulajdonát képezik, ide érte a börtön-épületet is,

s nem találva sehoh reményt, sehoh vigasztalást. Mindenűt sötét kétségbeesés, mindenűt halál . . . Csak itt-ott csillan fel egy-egy édes emlék, mint a tengerben a gyöngyszem; csak itt-ott tűnik fel egy-egy szép nap, hogy megédesítse, elviselhetővé tegye a sivar jelent.

Es aztán elgondolodom a jelenen.

Mit adott a jelen? Semmit s mégis sokat . . . Zordon, kietlen telével elhervasztotta szívem legszebb virágait, a kába reményeket. Midőn legjobban hittem, midőn legjobban reméltem, ott termett előttem meresztő szemével s sugarai, mint valami pokoli tűz, megégettek lelkemet s én elcsüggedve, megsemmisülve kérdém: Miért vagyok? miért teremtetem?

Pedig voltak nekem is ábrándjaim. Telve ifjui rajongással, mindenűt csak a szepet, az eszményi szepet kerestem, forró szívem mindig fellebb-fellebb kergetett s reszkető kezeimmel mintha már elértem volna azt a magaslatot, melyre jutni törekedtem, lelki szemem előtt mintha már felderült volna egy szebb jövő s egyszerre . . . vége ifjui ábrándoknak, csalóka tavaszoknak, halovány virágnak, éltető napsugárnak . . . Eljő a tél, megfosztja disztétől az ut tarka virágát, felszakgatja a föld zöld takaróját, hogy befedje a maga jéghideg, halotti szemfedőjével. Ugy érzem, mintha együtt gyászolnék az örök természettel, a nagy mindenséggel. Ó siratja virágos tavaszát s az én sziveimben mintha a halálra hívó szózatot hallanám: „Itt van a tél! — kire vársz még? . . .“

Ki, ki innen a szabad természetbe! Menekülök kinos gondolataimtól, menekülök ön-

Folytatás az I. mellékleten

a vármegyének örök áron felajánlotta. A megnevezett épületeknek a vármegye tulajdonába történő átadását és átvételét képező tárgyalások a kir. törvényszék elnöke és a vármegye alispánja között aktaszerűen meg kezdődtek, sőt a közigazgatási bizottság, holnap ülésén, már a tárgy érdemi részével, t. i. a vételár megajánlásának a kérdésével is foglalkozik. — Lesz módunk és alkalmunk az ügygel még behatóbban is foglalkozni, a dolog fejlődésével és mibenállásával a vármegye közönségét esetről esetre megismertetni. Most csak a fölött érzett örömkönetek adunk kifejezést, a dolog jelen állása szerint, hogy a legjobb alkalom ide van kintálva az ősi kuria visszaszerzésére és a vármegye t. közönsége bizonyára kapva kap a kínáló alkalmat, hogy ősi tulajdonjogaiba, melyből még 1852-ben a német világ kényszerítő eszközeivel zavartatott ki, visszahelyezkedjék.

Közgyűlés Vármegyénk közönsége legközelebbi rendes és ebben az évben utolsó közgyűlését *f. hó 19-én* kezdi.

A pót- és utadófelszóló küldöttség *f. hó 7-én d. u.* ülésezett az alispán elnöke mellett, mely alkalommal nem kevesebb, mint 62 felszólalás nyert elintézését.

Semlegesség megőrzése. A belügyminister körrendelete alapján alispánunk közhírré tette, hogy a transváli búr és angol háborúval szemben a legszigorubb semlegesség megőrzése végett önkéntesek úgy az egvik mint a másik háborút viselő fél javára nem toborozhatók. Továbbá kiváló gond és figyelem fordítandó arra is, hogy fegyverek és lőszer a háboru tartama alatt sem az egyik, sem a másik hadakozó fél részére Magyarországból, vagy az ország területén keresztül ne szállítsanak, s hogy a háboruszkodó felekhez való csatlakozhatóság, az utlevél-ügy körültekintő kezelésével is a lehetőség megakadályoztassék.

Állami anyakönyvi statisztika. A *sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál* 1899. dec. 2-től—dec. 9-ig a) házasságot kötött: 3 pár; b) kihirdetett: 4 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 esetben, d) elhalálozott: 10 egyén.

Levelezés.

N.-Toronya dec. 6.

(Még pár szó a n.-toronyai templom helyrehozásáról.)

A „Zemplén” mult heti számában *Bodrogparti* szép szavakkal emlékezett meg a n.-toronyai gk. templom felszenteléséről. Megméltóztatnak engedni, ha jelen közleményemben én is közlök pár szót e templom helyrehozásáról. Kinekinek van már arról tudomása, hogy az építkezéssel járt munkálatokat Gyulay Ignác s.-a. ujhelyi építőmester teljesítette. Ami a templom állapotát a helyrehozás megtörténte előtt illeti, azt mindenki láthatta. Roskadozó félben volt, falait az idők vasfoga már ide s tova fölemészette, bolthajtásait a nagy megrepedések alázuhánással fenyegették; tornya, a mely kezdetben fatorny volt s csak később építettett köből a

magamtól. Rémekeket látok, tulvilági szellemeket. Mintha mindenikük engem kinozna, mintha mind az én beteg szívembe vájná éles karmait!... Fejem zug, agyamban irtózatot csatát viv a jó és a rossz szellem... Egyik tart, a másik hiv... Vajjon melyik győz?... Egyiknek fegyvere a remény, másiknak a kétségbeesés... Hónapok óta küzdenek s még sem tudják egymást legyőzni. Vajjon melyik győz?...

Menekülök, de lelkem sötét árnyai tovább üznek, reszkető lábaim alig bírják már vonszolni fáradt lelkemet: milyen jó volna megpihenni!... Összetörve testben és lélekben a földre rogyok. Az örök földre, a bűn és erény lakóhelyére. És mintha lelkem elfeledné bánatát, mintha az ijesztő rémek felhagynának üldözésükkel!... Tavasz lég áramlik körültem... a levegőben vidám pacsirta hangokat hallok... a kis virág éled... az erdő megnépesül... a távoli templom harangja halleluját zeng... szívem éled, vérem felpezsdül... hervadt reményeim mintha újból feltámadnának... ujongok az örömtől... testem nem fáradt már...

Vagy mindez csak álom? hallucináció?... Nem, nem! Nem álom! Hiszek, remélek egy jobb, egy szebb, egy boldogabb jövőt, megtanitott hinni az örök természet... Hiszem, isten, hogy vagy, hogy gondot viselsz reám.

„Bim-bam! Bim-bam!” A kis falu harangja imára hívja az alvó emberiséget s mintha valami emberfeletti, valami szokatlan hang szólalna meg bensőmben, öntudatlan térdre omlok

gyenge falazatra, oly súlylyal nehezedett az egész épületre, hogy már-már az egész alkotmányt végpusztulás fenyegette.

Ily körülmények közepette Gyulay Ignác építőmester vállalta föl, mondhatom igen jutányos föltételek mellett, e teljesen rozoga épület helyrehozását. Egész nyáron vasszorgalommal, fáradságot és költséget nem kimélve, ebből az ódon épületből gyönyörű, a m. kir. államépítészeti hivatal szakközegének véleménye szerint pedig erős és kifogástalanul kijavított templomot épített. A templomnak új tornya annak izléses kiállítására gyönyörködteti a szemlélőt; új ivalaku deszkabolthajtása, falainak kijavítása, horgonyozott bádoggal való befedése és a szentélyrész betonnal való ellátása, teljes megelégedést szült az összegyűltekből, úgy annyira, hogy a felszentelés szertartásán megjelent Gyulay Ignác építőmester a sok gratulációt alig győzte fogadni.

Jól esik tehát mindnyájunknak, de különösen e szegény hitközség híveinek, hogy egy ily lelkiismeretes építőmester vette kezébe e helyrehozást, a miért itt a nyilvánosság előtt is a nevezett építőmesternek üdvözlő elismerést szavazok és őt a n. é. közönség szives figyelmébe, mint jónevű és teljesen megbízható építőmestert a legjobb lelkiismerettel ajánlom.

Egyidejűleg én is örömmel említem föl, hogy a templom új kőpállványát (ikonosztáz), saját tervrajza után, Bereczik Nándor s.-a.-ujhelyi lakos, műasztalos teljes szakértelemmel készítette el, ami a templom belső berendezését nagyban emeli, széppé és csinosá teszi.

Gerzánics János,
gk. tanító.

Hírek a nagyvilágból.

Sándor szerb király Bécsbe érkezik királyunk öfelsége látogatására, mely idő alatt a Burgban fog lakni.

A szultán ellen szőtt összeesküvés ügyében még egyre tart a vizsgálat a Yildiz-palotában.

Smolka Ferenc, a 48-iki márcziusi idők egyik nevezetes osztrák szereplője, a Lajtántuli alkotmányos és parlamenti élet egy nevezetes alakja, 89 éves korában lengyel birtokán meghalt. Hazánk iránt mindig igaz rokonszenvet tanusított. Béke emlékére!

Az afrikai harctérről. Dél-Afrikában az angol alattvalók, vagyis az afrikanderek (holandus) fellázadtak és tömegesen csatlakoznak a búrokhoz. A lázadók számát 8—10,000 főnyire becsülik. Ezért, de meg azért is, hogy az angol hadseregnek tüzésége hajótörést szenvedett és ágyui, mint hadiszerei is a tengerbe veszttek, *Buller* angol fővezér, habár most már 117 ezer főnyi hederő fölött rendelkezik, nem bírja megkezdeni előrenyomulását. A búrokra nagy csapás, hogy lángeszű fővezérük, *Joubert*, súlyos betegségbe esett. A bur hadsereg fővezényletét *Schalk-Burger* vette át.

Hírek az országból.

A magyar delegátusok tisztsége alkalomával Öfelsége előtt mondott beszédét *Szapáry*

az örök természet, a nagy mindenség előtt s reszkető ajakkal csak e szót rebegem:

„Isten, örök isten!”

Itt van az ősz!

Itt van az ősz, itt van ujra,
Mely reményim porba fujja,
Mint a hervadt levelet.
Szél süvit a bus fenyéren,
Sirva dalom, sirva kérdelem:
Lesz-e még több kikelet?

Porba hullott koszoruja,
Az enyészet száraz ujsa
Tépi gyenge szirmait;
Belenyúl a nyár szívébe,
És mi sirunk; vége, vége!
Összerezdül a csalit. —

Szél süvit a száraz ágon,
Kacarász a pusztaságon,
A halál itt most az ur:
Messze hangzik durva lépte,
Összeomlik egy lehére,
A természet, a mazúr.

Meg megérint árny kezével,
Tört reményim úzi szólylyel,
Mint a száraz levelet.
A siromat, hogy megássá,
Im ez az ő tanítása,
Hogy nem lesz több kikelet.

Gyula gróf elnök így fejezte be: „... hazánk és Szent-István koronája összes részeinek érdekében mindenekelőtt arra kérjük az egek urát, hogy Felsőgedben tartsa meg azt az erőt, kitartást és egészséget, a melylyel eddig birt, hogy alkalmat legyen Felsőgednek még számos éven át tapasztalni azt az odaadó hűséget és ragaszkodást, a melylyel minden magyar ember Felsőged iránt viseltetik.

Bosnyákország és Hercegovina — vagyis az ú. n. megszállott tartományok, melyek jogilag Magyarországhoz tartoznak — a jövő évben is saját bevételeiből tudják födőzni összes kiadásait és így a közönségi 1900. évi költségvetésben hazánkra terhet nem hárítanak.

Az új gyógyszer-árszabás, mely az 1900. év január 1-én lép életbe és az orvosok árát megöcsitja s egyebek között azt is tartalmazza, hogy a belső orvosokat csak sima (hengeres), a külsőket pedig hatszögletes üvegekben szabad kiadni a patikából.

Különfélék.

— **Királyi adomány.** Öfelsége, kabinet-irodája útján, Bereczky István barkói és Klecz András zubnai tanítóknak 15—15 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— **Kinevezés.** *Kálniczky Géza* dr. tornaljai aljárásbíró, kedves földink és tisztelt barátunk, a ki lapunknak több éven át jeles tollu munkatársa volt, a rimaszombati kir. törvényszékhez törvényszéki bíróvá nevezetett ki. A jól megérdemelt előléptetéshez öszintén gratulálunk!

— **Az újév gratulációk megváltására** fölkérjük a „Zemplén” t. olvasóközönségét. A kik elfogadják, immár a *kilencedik év* szokása szerint, azt a szép gyakorlatot, hogy jó barátait és ismerőseiket lapunk útján keresik föl a boldog-újév kívánásával s egyszersmind bizonyos váltásösszeget az ujhelyi *árvaház-alap gyarapítására* kiadóhivatalunkhoz befizetnek: kettős célt érnek el; egyrészt, hogy a jobbára terhes újévi üdvözlést, az illedelem megsértése nélkül, mellőzhetik; másrészt: hogy az emberi nyomor enyhítésére, *valláskülönbség nélkül*, áldozatot hoznak. Mindazokat tehát, kik a konvencionális *B. u. é. k.-t* magukon cipelő biléták gyártásánál többre becsülik a jótékonyág gyakorlását: most is bizalommal kérjük, sziveskedjenek váltásaikat a „Zemplén” kiadóhivatalához annak idején eljuttatni. Mi pedig mindazok nevében is, kik újévi gratulációkat az ujhelyi árvaház javára megváltják már ez évi dec. 31-én megjelenő számunkban kifejezést adunk újévi köszöntésüknek. A „Zemplén” szerkesztősége és kiadóhivatala ezennel megnyitják az adakozást négy koronával. — Újévi gratulációját 2 koronával már megváltotta *Thomán Dávid* dr. t. barátunk és munkatársunk Ungvárról.

— **Polgármesterei vacsora.** *Székely Elek* polgármester tegnap este vendégszerető házában harminc terítékes fényes vacsorát adott, a melyre hivatalosak voltak *Molnár István* főispán, *Matolai Etele* alispán, *Dókus Gyula* főjegyző, *Meczner Gyula*, *Meczner Béla*, a különböző hitfelekezetek lelkészei stb. A vacsora lefolyásáról mához egy hétre hozunk bővebb tudósítást.

Belemarkol a szívembe,
Belekacag a szemembe
Es én összeroskadok; —
De még lázong büszke vérem
Es az égtől számon kérem,
Hogy szenvedek, hogy vagyok!

S im fényesség gyúl az égen
S fönt, a csodás messzeségbe,
Lángbetűkkel ott ragyog
— Egi irás, büszke ómen —
Döbben, érzi e muló nem;
„Ki bennem hisz, győzni fog!” —

Jövendőmet irva látom,
Ott fönn ragyog, — nem, nem álom
Az angyali üzenet!
Hiszek ujra, úgy, mint régen
S áthallik a messzeségen:
„Lesz még egyszer kikelet!”, —

Epilog.

Megmondtad, ne vágyjam
Hasztalan cél után,
Megmondtad, ne véljem,
Hogy szeretnél talán.

Megmondtad... mit tudom,
Még mennyit mondottál,
Csak azt tudom, érzem,
Hogy engem megcsaltál.

— **Szilveszter-est.** A Zemplén vm. kaszinó több tagja mozgalmat indított a kaszinó helyiségeiben tartandó szilveszteri multság összehozására.

— **Kinevezés.** A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék közírárrá teszi, hogy Reichard Salamon dr. s.-a.-ujhelyi lakos ügyvédöt törvényszéki hítes tolmácsára nevezte ki.

— **Táncmultság.** Az ujhelyi jótékony-célú asztaltársaságnak a városi színházban tartott multságáról mához egy hétre fogunk referálni.

— **Hibaigazítás.** A „Zemplén Naptára“ 1900: évfolyamának Hivatalos Rész-ében a 62. lapon Vegroszta Vencel kir. áll. építészeti hivatalistája neve a D. fejezet 1. rovata alól véletlenül kimaradt, — a 2. rovatban felsorolt kir. utmesterek között pedig az Ujlan János neve elferdítve közöltetett. — A gálszécsi takaré- és hitelpénztár ismertetését a következőkben javítjuk ki: Alakult 1869-ben. Elnöke: Obláth Mór dr., h. elnöke: Szabó Zsigmond. — Kérjük a forgalomban levő naptárak illető helyeit így helyreigazítani.

— **Dalok hangversenye.** „Az ujhelyi dalárda“ mint halljuk a jövő január hó 6-ikán a „Magyar Király“ vendéglő étkezőtermében hangversenyt fog rendezni. Még élénken emlénkünkben van első ismerkedő estéjük is, a melyet körülbelül most egy éve ugyanott rendeztek és a melyen az ilyen nagy számu közönség oly kitünően mulatott; azért biztossá tesszük, hogy igazán rég nem hallott derék dalosainknak ez a közelgő multsága is népes és fényes sikerű lesz. A csekély belépődíj mellett adandó hangversenyt táncmultság fogja követni.

— **Az ipartestület bálja.** Az ujhelyi általános ipartestület, értesülésünk szerint, szokásos, kedvelt, mindig igen népes farsangi bálját a jövő febr. hó 3-án fogja a városi színházban megtartani.

— **Az időjárás** téliesre fordult. Tegnap reggel a hőmérő 8 R. fokos hideget mutatott.

— **Hangverseny.** Aranyszegű meghívó érkezett szerkesztőségünkbe német és magyar parallel-szöveggel, melynek jobb oldala így szól: *A császári és kir. 65. számú gyalogezred-nek Munkácsan állomásozó tisztikara a t. címét és családját a f. évi december hó 16-án, a „Csillag-szálló“ nagytermében, az ezred zenekarának közreműködésével tartandó, táncal egybekötött hangversenyre tisztelettel meghívja. Kezdeté 8 órakor. A hölgyeket kérjük, hogy egyszerű öltözetben jelenjenek meg.*

— **Rablógyilkosság** Breckó András, a szerencsi cukorgyár munkása, fizetését kikapván zsebórát vásárolt, s ennek öröme a koresmákat látogatta egész nap. Estefelé utitársak szegődven mellé magukkal esalták Miskolcra felé, utközben kifosztották ujonnan vett órájától, s megmaradt kevés pénzétől. Breckó a „Csillag-tanya“ melletti házba ment, ott elpanaszolta baját, s kért egy botot, hogy annak segítségével visszazerezze elrabolt óráját, pénzt. Utánuk ment a rablónak, de vesztére, mert a tettesek hogy megmeneküljenek tőle, irtózatossággal négy-szer a torkába szurtak, azután pedig egy kendővel megfojtották és hogy a hatóság áldozatuknak nyomára ne jöjjön az ut melletti szántásba elásták. A csendőrség a nyomozást megindította.

Ne félj csalfa kis lány
Panaszoló hangomtól,
Bánatos kebelem
Szétdult ábrándtól.

Felzug az őszi szél
Keblem panaszára,
Elhallgat, ha hallja
S tovább megy más tájra.

Van egy szép halottam,
Magsiratom szépen,
Széttrombolt keblemben
Oltárt is emeltem.

Eljárok hozzája
Imádkozni hüen,
S úgy érzem, felvidul
Bánatos kebelem.

Szeretnék sirni...

Szeretnék sirni lábaidnál,
Mig csupa boldogságot innál; —

Reád meredni dult szememmel,
Mig játszanál széttört szívemmel; —

Rontó ígét fővénybe irni,
Mikor szived más fogja birni; —

Sebeimet büszkén mutatni,
Ha örömed, mint tenger, annyi; —

— **Ferenc-nap.** Töke-Terebesről írja alkalmi tudósítónk: Malonyay Ferenc uradalmi igazgatót tisztelői és jóbarátai névünnepe alkalmából számosan keresték fel, hogy jókívánataikat tolmácsolják. Az uradalmi tisztviselői kar nevében Szalay Béla tisztartó üdvözölte meleg szavakban. — A töke-terebesi állami népiskola és kiseddóvó tanítótestülete szeretett gondnoksági elnöküket keresték föl az ünnepeltben. Ez alkalommal Öváry János isk. igazgató a következő beszédet mondotta:

A töke-terebesi állami elemi népiskola tanítótestülete és a helybeli kiseddóvó vezetősege azért jelent meg ma Nagyságod előtt, hogy becses névünnepe alkalmából legjobb kívánatainkat nyilvánítsuk. Szívünk sugallatát követve, örömmel jöttünk ide, hogy Nagyságodnak úgy a magyar nemzeti népoktatásügy, mint annak szerény munkásai, a tanítók iránt mindenkor tanusított szíves jóindulatáért és fáradságot nem ismerő közreműködéséért hálás köszönetünknek kifejezést adjunk. — Midőn könyörgünk a Gondviseléshez, hogy Nagyságodat kedves családjá boldogítására, magasztos népnevelésügyünk hasznára s mindnyájunk igaz örömeire az emberi kor legvégső határáig tartsa meg: kérjük, hogy miként eddig, a jövőben is legyen a mi fényes napunk — nemes szívének áldásos jószágával bearanyozva sokszor borús s nem ritkán vészes felhőkkel telt működésünk egét. Legyen továbbra is sorvasztó nehéz napi munkánkban támaszunk, vigaszunk és segédelmünk, hogy nagy missiónkat a kívánt siker koronázza! És szeressen úgy bennünket, mint a mily nagyon mi szeretjük Nagyságodat! A magyarok Istene még igen sokáig boldogul éltesse!

— **Tót tolmácsi állás** van üresedésben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknél. Ez állás elnyeréséért pályázni lehet f. é. dec. hó 14-ig. Folyamodások a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék elnökéhez küldendők.

— **Abauj-szántói Hitelintézet** cég alatt új bankot alapít Ab.-Szántó és vidékének birtokosostálya. Az alapítke 200,000 korona, mely egyezer db., egyenként 200 korona névértékű részvényből fog állani. Az aláírási felhívást egész terjedelmében lapunk hirdetési rovatában találja t. olvasóközönségünk.

— **Cáfolat.** A „F. Z.“ után lapunk múlt számában mi is közöltük, hogy N.-Mihály községben népgyűlést szándékoznak tartani. Ez a kvótagyűlés — írja levelezőnk — halva született idea s bátran megeafolható.

— **A törvényszékről.** Közöltük annak idején, hogy Fornszek Béla a törvényszék elnöke az egészségtelen és kiűritésre váró hivatalos helyiségek pótlására Haas Fülöp Széchenyitéri ujonnan épült házának emeleti részét szándékozott bérbevenni s az erről szóló bérleti szerződést jóváhagyás végett az igazságügyminiszterhez felküldötte. A szerződést a miniszter értesülésünk szerint jóvá nem hagyta, főképp annál az oknál fogva, hogy az épület földszinti részében kávéház van, a hol a vendégek esetleg hangos multsága és a vig muzsika szó sehoggy sem illik Juszticia templomához, a hol az igazságot szolgáltatják. Elvégre is oda jutottunk ezzel a kérdéssel, hogy az igazságügyi kormány akarva nem akarva, nem zárkozhatik el többé az új törvényszéki palotának haladéktalanul való felépítésétől.

Szeretnék lenni megalázva,
Mig elmerülnél dőre lábba; —

Szeretnélek ragyogva látni,
S a pompa közepette szánni! —
(Sárospatak,)

Moldvay Bertalan.

A szocializmus.

A szocializmus nem oly modern fogalom, mint sokan gondolják. Egyidős az államrendek kialakulásával.

Minden államrend piramis-alakban épül fel. A felső osztályok az alsók nagyobb tömegén állanak. S az alsók ösidőktől fogva nehezen viselik ezt a terhet.

A Nilus völgyében az ösidők elnyomottainak sóhaja vegyült a szélbe, könyeik peregetek a folyóba; Hellászt rabszolgá-lázongások riasztgatták meg; Rómában nem csak egyszer volt *secessio*; Spartakus gladiátor- és rabszorgalázadása sem egyedül áll.

Az első *secessio* idején Menenius Agrippa oly mesét mondott a városból kivonult népnek, mely példabeszéddé vált, s minden szociális mozgalomra ráillik. Azt mondta el a népnek, hogy a testrészek egyszer föllázadtak; miért dolgozzanak ék folytonosan, mikor a tunya gyomor a közepén nyugodva, a kéz, láb és ész minden keresményét fölemészti. Amde a gyomor azt mondá a lázongóknak: ne adjatok hát

— **Gyermekjátékból — halál.** Régi dolog, hogy gyermekek pere-patvarába a szülőknek nem szabad beleavatkozni. Ezt az elvet azonban Felső-Regmecz községben a Dókus Ernő birtokán szolgálatban álló egyik béres és disznópásztor nem akarta elismerni, a minek mult heten gyászos következménye volt. E két családnak először csak a esetmeti kaptak hajba, azután a szülők is. Időközben bejött a béres felnőtt legény-fia és látva, hogy apja a sertéspásztorral birkózik, nosza kapja magát, kiugrik a szobából, előkap egy vasvillát és azzal a sertéspásztorra úgy fejen üti, hogy annak menten kettéperedt a koponyája. Mialatt a leütöttet bevitték a kórházba, azalatt megjött a kihozatott csendőrség, a minek láttára a béres annyira megijedt, hogy szélütés következtében rögtön meghalt. — A legényt persze behozta a csendőrség S.-A.-Uj-helybe és átadta az ügyészségnek. r. l.

— **Az élelmesség netovábbja.** Kinek nincs kedves hozzátartozója: anyja, apja, férje, neje vagy gyermeke, kik ne örülnének, ha élet-nagyságu fényképükkel otthonukat díszíthetnék és ki ne fogadna el egy ily 60 cm. magas szép kivitelű fényképet, pláne ha ezt ingyen kapja. Mert valóban teljesen ingyen ad a *Párisi Nagy Áruház* (Budapest, Kerepesi-ut 38.). Minden egyes vevőjének, ki 10 frtért bevásárol, egy bármely fénykép után elkészített művészies kivitelű élet-nagyságu képet. Mivel azonban mindenki nem vásárol egyszerre 10 frtért, az ingyen fényképet pedig mindenki szeretné, az áruház ezen akkép segített, hogy a 10 ft. részletekben is levásárolható. Ugyanis minden kissébb vásárlásról egy boont kap a vevő és ha ezek a 10 ftot meghaladják; az ingyen fényképet, a mely testvérek között is megér 10 ftot, kiszolgáltatják. Figyelmezteti a cég a t. közönséget, hogy szükségletét itt szerezzék be és az áruház ujonnan megjelent és eddigieket felülmuló képes nagy árjegyzékét hozassa meg.

— **Tűz.** Folyó hó 7-én *Mihalyi* községben a délutáni órákban ismeretlen okból hirtelen tűz támadt, mely egy lakóházat földig elhamvasztott. Ezer szerencse, hogy a tűz nappal tört ki, de még nagyobb szerencse, hogy a kigyult épület magánosan állott, mert különben a nagy szél következtében — a mely akkor dühöngött — az egész község elhamvadt volna. A kár mintegy 400 ft.

— **Eladó szőlő.** S.-A.-Ujhelyben a Közép Szárhegyen egy jól megrigolirozott, teljesen bekaróztott, sima gyökeres ripáriával beültetett, 1600 db. ültetvényt magában foglaló s fél hold kiterjedésű szőlő, préházal együtt; — továbbá ugyanazon hegyen, az előbbi szőlőtől néhány lépésnyi távolságra eső, felerészben rigolirozott 2 hold kiterjedésű szőlőkertek a legutányosabb árban szabad kézből eladók. — Tudakozódhatni a *kiadóhivatalban*.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáráimból rendeltenek. — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragsztandó — 1.

ennem, de ti bánjátok meg. Ti nekem kerestek, de én visszaadom keresményeteket, közöttetek elosztva. Ha nem dolgoztok, én elpusztulok, de utánam pusztultok ti is. — A kivonult nép megértette a példabeszédet. Bölcsesség volt abban, s a bölcsesség mindenható, mindenkit meggyőz. Visszamentek a városba.

Róma urai a *plebs* terhei voltak, nem egyszer valóban zsarnokai, de birodalmakat hódítottak a népnek, az általok gyűjtött vagyont visszaadták neki ingyen ellátásban, közünnepekben, játékok rendezésében, földosztásban.

Vagyonuk nemzeti vagyon volt, mely meg-aranyozta a római nevet. S a *plebs*, a pór nép, mindannyiszor belátta, hogy a különböző osztályok egy nagyobb egységben egyesülnek, melynek osztályharcai fölött a nemzeti nagyság géniusza érintetlen föntségben lebeg. Ebben a folytonos belátásban, ebben az egymással való harc csendes kiegyenlítésében rejlik Róma államalkotó, jogrendszerző ereje. Az erős nemzeti érzés, s az osztályok érdekei közösségének biztos tudata teremtetete meg s óvta meg végzetes válságtól birodalmukat.

Erről a római társadalomról és birodalomról szól a „Nagy Képes Világtörténet“ III. kötete, melyből most jelent meg egy új rész a vállalat 47-ik füzetében.

Az egész mű 12 kötetből fog állani. Egy kötet ára 8 ft. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, s havi részletfizetésre is Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII. Üllői-ut 18. szám.) Évenként 4 kötet jelenik meg.

Irodalom.

Az **„Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez“** c. havi folyóiratunk dec.-i füzeté tartalmazza az V. évfolyam (1—11. füzet) név- és tárgymutatóját A—Zs. Ebből a mutatóból látható, hogy mily rengeteg nagy és hogy mily tanulságos az a történeti anyag, melyet szerény törekvésű folyóiratunk ebben az évfolyamában is felölelt. — A pontos név- és tárgymutató szerfelett megkönnyíti a rátalálást és eligazodást. Így, hogy csak egy érdeklet említsünk, látjuk a mutatóból, hogy mely községeink (melyek pedig az Árpád-korban tősgyökeres magyar településük voltak!) süllyedtek idők folyamán át a szláv tengerébe s még tősgyökeres magyar elnevezésüket is elvesztették! Ez a füzet közli betűrendes névsorát azoknak a munkatársaknak, a kik dolgozatokat adtak az „Akk“ V. évfolyamába. — Ki vannak igazítva ebben a füzetben mindazok a sajtó, vagy értelemzavaró hibák, melyek az 1—11. füzetben bentmaradtak, vagy azokba betévedtek. — Fel vannak sorolva (A—B—C sorrendben) azok a kútfők is, melyekből az „Akk“-nak ez az évfolyama történeti anyagát merítette. — A közlemények sorát az „Akk“ előfizetőinek díszes és érdemes névsora rekeszti be. — Az „Akk“ VI. évfolyamának I. füzeté, melyhez **Dókus Gyula**, a történeti folyóirat egyik főmunkatársa irt **Előszót**, az 1900. évi jan. hó 1-én jelenik meg. — Előfizetéseket az új évfolyamra elfogad: **kiadóhivatalunk**.

A **Nagy Képes Világtörténet** most megjelent 46-ik füzetében bevezetődik a második kötet, a görögök története. Ezt a kötetet **Gyomlay Gyula** dr. írta, a jeles görög tudós, ki több szövegkiadást rendezett már sajtó alá, s ki Platon válogatott munkáit is fordította a „Philosophiai Irod. Társ.“ számára. Jeles képzettségét, szorgalmát és munkásságát a m. tud. akadémia levelező tagsággal jutalmazta Nagy tevékenységét fejtett ki különösen a görög nevek helyes magyar kiírása ügyében, s elveit új könyvében és érvényesítette. A végsőben felsorolja forrás-munkáit, melyekből merített. Valóban meglepő gazdasága és sokoldalúsága az ismereteknek. A legújabb külföldi akadémiai értekezésekre is nem egyszer találunk hivatkozást esillag alatt, a jegyzetben. Szóval ez a kötet mindenestre jeles mű, nem hiában volt, hogy Gyomlayt nagyrészt e munkájáért választotta tagjai közé az Akadémia. Gyomlay könyve második kötetét teszi a **Nagy Képes Világtörténet** nagyszabású vállalatának, mely 12 kötetre van tervezve. Az egészet legjelesebb tudósaink írják, szerkesztője pedig **Marczali Henrik**, egyetemi tanár, a ki a magyar történet mellett a világtörténettel is behatóan foglalkozik. Minden köteté oly gazdag illusztrációban, mint az eddig megjelent két kötet: de ezt illusztrációk mintegyre érdekesebbeké lesznek a mint korunkhoz közeledik a szöveg. Egy kötet ára 8 ft, megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, s havi részletfizetésre is Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) Évenként 4 kötet jelenik meg.

A **Vasárnapi Ujság** december 3-iki száma 20 képpel s a következőkkel jelent meg: **„Torma Zsófia“** (areképpel) **Hampelné Pulszky Polyxenától**. — **„Szép óz“**. Szabolcska Mihálytól; **„Erdők“** Bárd Miklóstól. — **Regényrész**: **„A főispán vendégei“**. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán (Goró Lajos rajzaival). — **„A Zöld Sugar“**. Regény Irta Verecz Gyula (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — **„Magyar emlékek Rómában“**. Irta Riedl Frigyes. — **„A milliárdok hazájából“**. Amerikai életképek. — **„Shakespeare Othelloja“**. Szűry Dénesről. — **„A cárok biztossága“**. — **„Ihász Lajos, a Dunántúli ev. egyházkerület új felügyelője“** areképpel). — **„Petőfi költeményeinek új díszkiadása“** (képekkel Bihari Sándor, Hegedűs László, Révész Imre, Spányi Béla, Vágó Pál, Vastagh Géza és Wagner Sándor rajzai után). — **„Petőfi gyermekkorából“**. Némedy Imréről. — **„A soborsini Erzsébet-emlék“** (képpel). — **Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyesületek, Sakkjáték, képtalány, Egyveleg**. stb. rendes heti rovatok. A **Vasárnapi Ujság** előfizetése negyedévre két forint, a **„Politikai Újdonságok“**-kal együtt három forint. Megrendelhető a **Franklin-Társulat** kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a **„Képes Nép-lap“**, legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész övre csak 30 ft 30 kr, félévre 1 ft 20 kr.

Egyesületi élet.

Szegény gyermekek felruházása.

A **s.-a.-ujhelyi szegény gyermekeket segítő egyesület** folyó hó 3-án végezte ünnepies formában szokásos ténykedését a szegény gyermekek téli felruházása körül. Huszonöt év óta a könyörületeségnek és jótékonságnak szentelt eme ténykedés ez idén a kegyeletnek volt meghatározó ünnepe. Az egyesület dec. 3-ikát egyszersmind ama férfi emlékének szentelte, ki 20 éven át lankadatlan fáradozással, kitartó buzgalommal, odaadó hűséggel, szíve egész melegevel vezette a kicsiny esemetéből keletkezett egyesületet, míg terebélyes, dus gyümölcsöket termő fává nőtte ki magát. Mert a jótékony tagok hű buzgólkodása mellett az oroszlanrészt, a főérdem az övé volt.

Nagy Armin dr.-ról, az egyesület volt elnökéről van szó, ki szentírásunk szerint most ott fentről a jók és jámborok részére fenntartott égi honból örömmel nézheti műve áldásos továbbmüködését; mert a zászlót, melyet kezéből kiejtett, hű társai az ő szellemében tovább vicszik, fennen lobogtatják, míg az emberek szívéből a könyörület és jótékony magva ki nem vész — és ez nem lesz soha!...

Az öröm és fájdalom kettős érzelme, miket a megboldogult a ruha-kiosztás alkalmából han-

goztatni szokott volt, most csak egy a veszteség fölött érzett fájdalommal olvadt össze.

Zokogástól elfojtott szép beszédben **Reichard Salamon** dr. adott kifejezést a jelen volt nagy közönség fájdalmas érzelmeinek. A bánatos özvegy, az elköltözöttnek árván maradt hadjon leányával és a mély gyászban megjelent többi családtagokkal együtt sirt az egész közönség, mert a fájdalomtól őszintén mindenki kivette a maga részét.

Az isk. növendékek énekára héberül és magyarul előadott halottas énekek mélabus hangjai csak fokozták a közönség meghatottságát.

A halottaké a kegyelet és nyugalom, az élőké a munka és tevékenység, mert a nyomor és szegénység kiáltó szava segítséget kér tőlünk.

A gyásznap befejezése után **Erényi Manó** egyesületi titkár nyitotta meg az évi közgyűlést és jelentette, hogy e jótékony egyesület ez évben is tankönyvekkel, ruhával látta el az iskolába járó szegény tanulókat, el nem utasítva egyet sem, akár a hitközségi, akár az állami iskolából jött segedelemért.

Kiosztott tankönyv 80 koronát meghaladó összegben. Ruha: 58 pár csizma, 116 ing, 20 nadrág, 10 téli kabát, 12 nagy téli kendő, 12 szövet ruha, 25 téli fejkendő, 20 sapka, mind együtt 900 koronát meghaladó értékben.

Jelentette továbbá, hogy a tisztí karnak megbízása lejárt; a miért is kérte a közgyűlést, hogy a tisztí kart válassza meg.

A korelnöki tisztségre minden nemes és hasznos közügnyél örökösen jelenlevő jó **Friedlieber** bácsit kérték fel, ki a bizalmat megköszönvén, elnökválasztásra kérte az egyesület tagjait; mire a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel kozmai **Kun Frigyes** választotta az egyesület elnökévé, a kiért **Reichard S. dr.** vezetése mellett bizottságot küldött ki, hogy a közgyűlés ez óhaját juttassa a megválasztott tudomására és őt e tisztségre az egyesület érdekében megnyerje.

Kisvártatva megérkezett az ujonnan választott elnök, ki a közgyűlés harsogó éljennel fogadott. Kozmai **Kun Frigyes**, elfoglalván az elnöki széket, köszönetet mondott a beléje helyezett bizalomért, utazán szép és meghatározó szavakban emlékezett meg elhunyt elődjének **Nagy Armin** dr.-nak az egyesület körül szerzett hervadhatatlan érdemeiről, megígérvén egyszersmind hogy teljes odaadással igyekezni fog szolgálni a nemes ügyet, — de kérte a tagokat is, hogy eddig tanusított szíves támogatásukat tőle se vonják meg.

Az egyesület alelnökévé **Schön Vilmosné** dr.-né, titkárává továbbra is **Erényi Manó** dr. ügyvédöt, pénztárossá **Reichard Salamon** dr. ügyvédöt választották és még 2 választmányi tagot adtak melléjük. **Sch.**

A magyar nyelvet és népnevelést terjesztő egyesület S.-A.-Ujhelyben f. hó 11-én d. u. 2 órakor a vármegyeháza kistermében választmányi gyűlést tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívotnak. — S. A.-Ujhely, 1899. dec. 4. **Fejes István**, e. I. alelnök.

A nagymihályi állami iskolai gondnokság, a nagymihályi és sztrajnyáni áll. iskolák tanítótestületeknek f. hó 2-án rendezett hangversenyén és táncestjén befolyt összesen:

Kiadás: 318 ft 50 kr.
139 ft 53 kr.

Tiszta jövedelem: 178 ft 97 kr;

melyhez szíves felülfizetésükkel hrzzájárultak: **Stépan Gábor** 10 ft 50 kr, — **Barnai A. Andor** 10 ft, — **Sulyovszky István** 8 ft 50 kr, — **Czibur Bertalan** 5 ft 80 kr, — **Dezső Lajos** és **Polányi Géza** 5 ft, — **Nemes Lajos** 3 ft, — **Glück Samu** dr., **Kerekes Pál** dr. 2 ft 50 kr., — **Spiegel Samu** 2 ft 30 kr., — **Matyasovszky Mór**, **Róth Mihály** dr., **Baján Imre**, **Nagy Árpád**, **Brünn Mór**, **Nemes Sándor**, **Müller Mór**, **Füzesséry Gyula** 2 ft, **Widder Márk** dr. 1 ft 80 kr., **Szoták István** 1 ft 60 kr., **Havajda János** 1 ft 50 kr., **Tolvay Imre** 1 ft 20 kr., **Kovács József**, **Polacsek Ferenc**, **Vitnyédy József**, **Friedmann Miksa**, **Lampel Nándor**, **Schreiber Jónás**, **Rosenberg Ignác**, **Marschall Ferenc**, **Leichtmann Vilmos**, **Glück Mór**, **Nagy György**, **Mathiász József**, **Abonyi János**, **Widder Béla**, **Lándai József**, **Kállai József** dr., **Friedmann Zsiga**, **Strömpl Gábor**, **Bilanolovics Jenő**, **Brünn Vilmos**, **Hodossy Béla**, **Mihalovics Jenő**, **Csernyiczky Ilonka**, **Óváry N. 1—1 ft**. **Kellner Mihály** dr., **Händler Miksa**, **Karczub Pál**, **Csintalan Mihály**, **Gyagyovszky Ede**, **Vidder Hermann**, **Klein Samu**, **Kántor Adolf**, **Lengyel Samu**, **Walkovszky Béla**, **Füzesséry Tamás**, **Szirmay József**, **Nemes Adolf**, **Egreczky Mihály** és **Vadnay Sándor** 50—50 kr., — **Fröhlich Gyula** 30 kr.

Fogadják e helyütt a nemes adakozók — valamint **Walkovszky Béláné** urnő 6 nagys. és **Szladek József** ur a péztárnál való segédkező-

sért, — nemkülönben **György Lászlóné** úrnagy a zongora átadásáért leghálásabb köszönet-nyilvánításunkat, elismerésünket.

A tantestületek megbízásából:

Mathiász József, **Jelen Máttyás**,
a segítő egyes. elnöke. a segítő egyes. pénztárosa.

A „Szerenosi Társaskör“ újból megalakulván, e napokban tartotta tisztújító közgyűlést. Megválasztottak: elnöké **Pintér István**; alelnöké: **Váry Rezső**; jegyzővé **Szilva Béla** dr.; pénztárossá: **Fiecker Emil**.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: **Schneider Jakab**. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

Nyilvános számadás és nyugtató.

I. A „Zemplén-vármegyei Tanítók Házára“ begyűlt adományok:

a) 29-ik számú gyűjtő-iven (Gyűjtő: **Hodossy Béla** Sárospatak): **Trócsányi Bertalan** 2 kor., **Jesztrebényi Kálmán** 4 kor., **Rác Lajos** 1 kor., **Buza János** 1 kor.

b) 20-ik számú gyűjtő-iven (Gyűjtő: **Szabó János** Mező-Laborcz): **Dr. Sente Zs.** 1 kor., **R. W.** 40 fil., **Lehoczky István** 1 kor., **Hladár I.** 1 kor., **Nemárky Miron** 1 kor., **Orosz Gábor** 40 fil., **Sárkány Barna** 40 fil., **Kallabás Eszter** 60 fil., **Szigeti György** 10 fil., **Uram Péter** 10 fil., **Januh Adám** 10 fil., **Orbán János** 20 fil., **Rachinszky András** 20 fil., **özv. Reich Károlyné** 40 fil., **Scheiller** 40 fil., **Rudolf Róza** 40 fil., **Matányi Pál** 40 fil., **Pauliszko András** 10 fil., **Kajzer Ferenc** 20 fil., **Kiss István** 20 fil., **Béres József** 20 fil., **Danielisz Lajosné** 60 fil., **Grosz Sándor** 20 fil., **Fridrik Vilmosné** 1 kor., **N. N.** 20 fi., **Tóth István** 1 kor., **N. N.** 10 fil., **Murdzinszky János** 10 fil., **Kohut János** 20 fil., **Heller Náthán** 10 fil., **Koczán János** 10 fil., **Schönfeld Armin** 20 fil., **Schönfeld Sámuel** 20 fil., **Lengyel N.** 1 kor., **Halasy Pál** 1 kor., **Schönteld Dávid** 10 fil., **Czimet Izsák** 10 fil., **M. D. Fischer** 40 fil., **Naiszarek Vince** 10 fil., **Szabó Mihály** 20 fil., **Iczkovits Sámuel** 20 fil., **Ungerleider Hermann** 20 fil., **Gerberi Ede** 20 fil., **Szmly Mihály** 50 fil., **Wollmann B.** 1 kor., **Grosszmann Simon** 20 fil., **Kahan Antal** 10 fil., **Kerlik Péter** 20 fil., **Borsovai Lázár** 40 fil., **Neumann Hirs** 8 fil., **Csonek Ferenc** 20 fil., **Grünfeld Israel** 20 fil., **Laufer Sámuel** 20 fil., **Schönfeld Simon** 20 fil., **Pudelko Mari** 10 fil., **Szabó János** 1 kor. Összesen: 28 kor. 68 fil., a „Zemplén“ 48-ik számában kimutatott összeggel együtt 68 kor. 68 fillér.

II. „Árvay-emlék“-re begyűlt adományok: a) 29-ik számú gyűjtő-iven (Gyűjtő: **Hodossy Béla** Spatak): **Trócsányi Bertalan** 2 kor., **Apostol Mihály** 4 kor., **Zsindely István** dr. 2 kor., **Illyefalvy V. Géza** dr. 1 kor., **Rác Lajos** 60 fil., **Buza János** 2 kor.

b) 24-ik számú gyűjtő-iven (Gyűjtő: **Habay Bertalan** Sárospatak): **Benyó József** 6 kor., **Onda Márton** 4 kor., **Lábos István** 2 kor., ifj. **Bráda Ferenc** 2 kor., **Császár Bertalan** 10 kor. Összesen: 35 kor. 60 fil.; a „Zemplén“ 48-ik számában kimutatott összeggel együtt: 64 kor. 60 fillér, mely összeg a sárospataki takarékpénztárban kamatozik. Fogadják a nemes szívű adakozók a „Zemplén-vármegyei Tanító-egyesület“ halás köszönetét.

Sárospatak. 1899. dec. 7.

Hodossy Béla,
a gyűjtő-bizottság elnöke.

Mit tehet a tanító a névmagyarosítás érdekében.

(Irta és a T.-Terebessen 1899 év május hó 4-én tartott köri gyűlésen felolvasta **Vas József**)

(Polytatás.)

Ellenségeink viseletéből is meggyőződést szerezhetünk, hogy a névmagyarosítás a magyar nemzet egységét erősíti. „Pedig ki tagadná, hogy nálunk a hazaszeretet nemcsak a tudományosságra, vagyonosodásra való törekvésben, nemcsak Isten és embertársaink iránti köteleességek teljesítésében nyilvánul és nemcsak ezekre irányul a tanítói munkásság: nálunk a tanítóság legfőbb feladata a nemzet egységessé nevelésében csucsosodik ki.“

De hogy még jobban meggyőzzem azon kartársaimat — kiket meg kell győzni — vesünk egy rövid történeti visszapillantást a névmagyarosításra. Ez meg fog bennünket győzni arról, hogy a legmagasabb politikai körökben is mily fontosságot tulajdonítottak mindig egy ily mozgalomnak.

A kereszténység kezdetével a XIII. század

elejéig mindenki azt a nevet viselte, melyet a keresztlésnél kapott. Ekkor úgy hazánkban, mint egyebütt az előkelő nemes birtokos osztály várai, birtokai után kezdte a vezetéknevét felvételét, a polgári és jobbágyi osztály azonban csak a XIV. század vége fele kezdett vezetéknevet szórványosan használni. A XVI. században azonban az államok nyilvántartás czéljából a vezetéknevét felvételét és használatát már kötelezővé tették. Mielőtt azonban ez történt volna, maga a társadalom nevezte el kitünőbbjeit, apja nevéhez való „fi” szócska ragasztás által s így keletkeztek nálunk a Geröly, Pálffy, Péterfy, Sándorfy stb. nevek. Ugyanezen eljárást találjuk a szláv népeknél is, melyek ics, vies (a mi szintén „fi”-t jelent) a germánoknál, melyek sohn, sehn, hozzáadásával apjuk nevéhez jelzik a leszármazást. Hazánkban a XVI. században a vezetéknevét használatát kötelező volt. Az első kényszerrel II. József császár alkalmazta a zsidók ellen, ki midőn azok régi hagyományaikhoz ragaszkodva, mely „ben” vagy „bal” szócska apjuk nevéhez való hozzáadásából állott, azt elhagyni vonakodának, 1787. július 23-án kelt rendeletével meghagyta, hogy különbség nélkül minden zsidó német vezetéknevet vegyen föl s azt élethossziglan meg ne változtassa.

Névváltozás mindenütt és mindig fordult elő. Számos meggazdagodott család birtoka után választotta meg nevét, számosan pedig a mint birtokuk helyneve tótosan, vagy németesen hangzott, saját neveiket is a szerint idomították, még többen pedig nevüket a szerint kezdtek írni és használni, a mint ezt a nép kiejtette. Ferenc császár belátván, hogy a név megtartása közigazgatási, adózási és rendőri szempontból mennyire szükséges, 1814-ben felhívta az udvari kancelláriát jelentéstételre az iránt, hogy léteznek-e határozott rendeletek a névváltozás ügyében, mi ha nem volna, haladéktalanul tegyenek fölterjesztést. Az első rendelet, mely a név szabályozásáról szól, Ferenc császár adta ki 1814. november 13-án, melyben szigorúan meghagyta, hogy nevét mindenki csak helyhatósági engedéllyel és csak fontos okoknál fogva változtathatja meg és hogy büntetéssel sújtassanak, melyet a felsőbb parancsok és rendeletek áthágóira a törvény szab. A névváltozás szabályozására, illetve akadályozására ezután is több rendelet adatott ki, melyek az országos levéltárban őriztetnek.

A német hangzású nevek magyarosításának megakadályozása céljából 1815. május 9-én az összes hatóságokhoz körrendelet bocsátott ki, melyben a fentebbi rendelet kiterjesztetett azokra is, kik már korábban neveiket önként megváltoztatták. Az első tömeges névmagyarosítás ministeri engedéllyel 1848. március és december és 1849. június 5-től a szabadságharc befejezéseig fordult elő, mikor is elsőben 526, az utóbbiban 148 nagyközséget magyarosították. Az abszolút kormány 1849-ben egy rendelettel ezen névváltozásokat hatályon kívül helyezte és meghagyta, hogy az illetők régi neveik újból felvételére szoritassanak. A viszonyok szerint sokan újra felvették és használják máig régi eredeti neveiket, többen azonban újból felvették a magyarosított nevet a nélkül, hogy arra külön ministeri engedéllyel bírnának, minek még káros következménye lehet.

A névmagyarosítás megszorítására 1850-ben a meghatalmazott császári polgári biztos újabb körrendeletet adott ki, mely rendelet folytán az ötvenes években alig fordult elő névmagyarosítás.

(Vége köv.)

* Ha nem toll hiba, úgy tévedés; mert „bal” a héberben nincs, van „baal” az urat, gazdát jelent. Talán „bar”-t akar mondani, ez talmudi nyelven fiut jelent.

A rovatvezető postája

Bodrog P. — Sp. Csakugyan nem kaptam semmit. Elhatározásom végleges. Ilyen s bármennyi jó dolgozatnak szivesen fog-e rovat tért adni; csak nem szerénykedni, az ma napság „bovei” cikk. Jövő számban jönni fog. Üdvözlöt!

Közgazdaság.

Gyanus borok. A M.-Sziget megjelenő „Máramaros”-ból olvassuk: A helybeli borellenőrző bizottság elnökéhez feljelentés érkezett, hogy egy S.-A.-Ujhelyből idejött Schwartz A. D. nevű egyén, a Fecske-utca egyik udvarkertjében nagymennyiségű panes-bort készít. A bizottság azonnal összegyűlt s helyszíni szemlére indult; de a csináltborokat ez alatt, ócska hegyaljai horodokba szedve, elszállították. A bizottság nyommenve az egész készletet meglelte a Magyar-utca egyik szennyes pincéjében. A bizottság 7-féle mustrát vett 28 félliteres üvegekben; mindet gondosan, kettősen lepecsételte a Schwartz pecsétjével és a városi rendőrtanácsos hivatalos pecsétjével. Ezeket a próbakat kémiai vizsgálatra felküldte az országos vegyészeti intézetbe. Schwartz a leggyanusabb helyekről hozatja

az összepancsolt italokat, melyekkel jó pénzért traktálja a m.-szigeti jámbor publikumot.

A perbenyiki gazdasági téli tanfolyamon az előadások dec. 5-ikétől — dec. 19-éig a következő sorrend szerint tartatnak meg:

- Szalmafonás és kosárfonás minden köznapon reggeli 7 órától délután 3 óráig. Tanítja: Hadas.
- Dec. 5-én, 6-án és 7-én növénytermelés. Előadó: Abonyi.
- 8-án és 9-én gyümölcsfatermesztés. Előadó: Hadas.
- 10-én a gazdasági gépeket ismerteti: Diószeghy.
- 11-én állategészségügyi és egyéb dolgok. Előadó: Czéklassy.
- 12., 13. és 15-én növénytermelés. Előadó: Abonyi.
- Dec. 15-én méhészet. Előadó: Mariez, — mindig d. u. 4 órától 6 óráig.
- 16-án d. e. 7 órától d. u. 3 óráig mértekek ismertetése és gyakorlati földmérés. Előadók: Havas és Minesik Irma.
- 16-án d. u. 4 órától 6 óráig törvényismertetés. Előadó: Fischer Lajos br.
- 17-én d. u. 4 órától 6 óráig a szövetkezetekről. Előadó: tisz. Tomesányi.
- 18-án állategészség és egyéb dolgok. Előadó: Czéklassy.

Városi és községi ügyek.

* **S.-A.-Ujhely r. t. város képviselő-testülete** tegnap délután tartotta közgyűlését Székely Elek polgármester elnöke alatt és a képviselőtestület tagjainak igen nagy részvétele mellett.

A gyűlés nevezetesebb tárgyai a következők voltak:

A pénztárvizsgálatáról szóló jelentések, melyek szerint a pénztár helyesen vezetve teljes rendben találtatott, — tudomásul vétettek.

A polgármester évnegyedes jelentése, a mely a város adminisztrációjáról, a tisztviselők tevékenységéről tesz tanúságot és fölemlíti a barátságos kisdédővóban tapasztalt szabálytalanságokat, a melyek miatt az óvónő ellen az eljárást megindította, — nemkülönben a rendőrkapitány évnegyedes jelentése szintén tudomásul vétetett.

Az 1900. évi költségelőirányzatot, mely szerint a kiadások főösszege 227,620 korona, a bevételek főösszege 67,199 korona, a fedezetlen hiány 60,420 korona, amely 36%-os községi adóval fedeznek, beható tárgyalás, a pénzügyi bizottság véleményének meghallgatása és többek hozzászólás után elfogadták. *Ebben befoglalatik a tisztviselők 6896 korona drágasági pótléka is.*

A költségvetés tárgyalása közben Schön Vilmos dr. felszólalt a Kazinczy-utcai gyepteljesítésére és a település után kivetett díjak szedése ügyében. A polgármester megnyugtató válasza után a felszólalások fölött mihamar napirendre tértek.

A kövezeti költségvetést észrevétel nélkül elfogadták.

A városi színház átalakítására vonatkozó tanácsi javaslatot, mely szerint a tervek elkészítéséért Vojtó Adolf műépítésznek 1200 forint tiszteletdíj állapított meg — elfogadták.

Dókus Gyula, mint a s.-pataki főiskola világi algondnoka, születésének 50 ik évfordulója alkalmából a s.-pataki főiskolának, esetleg S.-A.-Ujhely városnak „Dókus Gyula és neje” címén adományozott 1000 koronáról szóló alapító-levelek felolvasása után az alapítóknek szóló jegyzőkönyvi köszönet kifejezésével a város levéltárába helyezni rendeltetett.

Roos Adolf kőbányabérlő bérléengedés iránti kérelmével elutasított.

Dókus Gyulának a gazdasági ismétlőiskola felállítása és egy szőlészeti szaktanár alkalmazása iránti indítvány, kellően megokolt kérelemmel, a kormányhoz felterjesztetni határozatott. Az 1900. évre összeállított legtöbbadófizető bizottsági tagok névsora elfogadtatott.

A városi tanácsnak a rendőrségi épület udvarán pénztár, adóügyosztály- és rendőrségi szoba építésére vonatkozó javaslatát elvben egyhangulag elfogadták s az építkezési bizottságnak felülvizsgálat, illetve előterjesztés végett kiadni határozták.

A Diána-fürdőnek a korigényekhez való felépítése és a Diána-kert, nemkülönben a Torna-csarnok körüli területek rendezése és parkirozására vonatkozó tanácsi javaslatot elfogadták; a képviselőtestület a tervek és költségvetések elkészítését elrendelte s a polgármesterhez e terv elkészítése körüli teendőkhöz való segítségre a tapasztalt és kiváló műizléssel bíró Hornyay Béla dr. képv. tagot felkérték.

A „Carolineum” növevelő-intézetnek évenként 12 öl tűzifa segítséget megszavaztak.

Több szabályrendeletnek kellő pótlás után való felterjesztését elhatározták.

Az ujhelyi piaristák rendházának étkezőtermébe (refektóriumába) a villamos világítás bevezetését a város saját költségén elhatározta.

Végül Székely Elek polgármester megköszönte a képviselőtestületnek a tisztviselők irányában a drágasági pótlék megszavazásánál tanúsított nemeskeblű jóakarátát, mindnyájuknak jó ünneplés boldog új évet kívánt.

A gyűlés a polgármester lelkes éljenzése mellett véget ért.

Rendőri statisztika. Schmidt Lajos rendőrkapitány a közbiztonság állapotáról és a rendőrkapitányi hivatal működéséről és tevékenységéről a folyó év negyedéről kiadott és a város tegnapi közgyűlésén tárgyalt jelentéséből a következő érdekes adatokat közöljük:

A közbiztonság a lefolyt három hónap alatt általában kielégítő volt; szocialisztikus mozgalom elő nem fordult, sem nagyobb főbenjáró büntett, mely az ember személye és vagyona ellen irányult volna, nem történt.

Tapasztalás szerint a közönségesebb kivételű és méretű lopások azok, melyek a közbiztonság ellen intézett merényletek legnagyobb százalékát teszik. Így a múlt év negyedében összesen 37 lopás fordult elő, ebből 19 büntett, 18 vétség; súlyos testi sértésnek két esete, különböző büntett és vétség 4 fordult elő. Ezek az ügyek a szabályszerű előnyomozás foganatosítása után az illetékes bíróságokhoz kellő időben áttétettek, s ezek között olyan bünteset, a melyet akár nagyságánál, vagy érdekességénél fogva külön kellene felemlíteni nem történt. És habár a nyomozások nagyobb részben sikerrel teljesítettek, — mégis hova tovább elkerülhetetlen szükség mutatkozik annak, hogy különösebben a nyomozó és felderítő szolgálatokhoz egy ahhoz értő intelligens polgári rendőr alkalmazassék és nélkülözhetetlenül teszi egy ily állás szervezését a jövő 1900. év január 1-től életbe lépő új bünvádi perrendtartás is, a mely különösen a nyomozások végzésénél nagy és nehéz feladatokat ró a rendőrség ügykörébe.

A közhelyek több ízben megsemmisítettek és számos magánháznál egészségügyrendőri szemlék tartattak, a melyek arról győzték meg a rendőrkapitányt, hogy a közönség tulnyomó részének nincs érzéke a rend és tisztaság szeretete iránt, minélfogva a mulasztók ellen a már jóváhagyott köztisztasági szabályrendelet és közegészségügyi törvény intézkedéseit kell erőlyesen foganatba venni.

Az idegen forgalmat illetőleg megemlíti a jelentés, hogy a „Magyar Király” szállóban 413, a „Vadász-kürt”-ben 294 idegen vendég szállott meg.

Tűzeset két ízben fordult elő. — Az összes bevallott kár 1602 ft. 52 kr. Itélettel befejeztetett 213 különféle kihágás ügyesete.

Büntetés- és birságpénz befolyt 176 ft. Tánemulatszások, előadások stb. engedélyezése és zenedíjak címén befolyt 266 ft 50 kr. Marhalevelek kiállításából befolyt 209 ft 50 kr.

Kintornázásról szóló engedélyekért befizetett 6 ft.

Letartóztatva volt 219 férfi, 93 nő.

A toloncok száma 224 volt, ebből helyi tolonc 68.

A különféle iktatókba beérkezett összesen 3478 drb.

Vármegyei Hivatalos Rész.

Zemplén-vármegye szabályrendelete a községi és körjegyzők nyugdíjintézetéről.

(Folytatás.)

15. §.

A főszolgabíró tartozik minden jegyző választásáról a választás jogerejűvé váltától számított 8 nap alatt az alispánnak jelentést tenni, mely jelentésben a jegyző megválasztási helye, ideje, eskü letételének napja, helyettesi minőségben eltöltött ideje, év, hó és nap szerint, végül évi javadalmazása szintén kitüntető lesz. A javadalmazás megállapításánál a szabályrendelet 9. §-a irányadó.

16. §.

A szolgálati időtartam és az élvezett fizetés összegének igazolására a törzskönyvben foglalt s minden jegyző részére kiállított nyugdíj alap betéti könyvekre rávezetett s az alispán által hitelesített adatok szolgálnak, mely betéti könyvecske a nyugdíjaztatás iránti kérvényhez csatolandó.

II. RESZ.

A jegyzők ellátásáról.

17. §.

A vármegye területén működő minden jegyző, a ki legalább tíz évi beszámítható szolgálattal bír, az alább felsorolt esetek bármelyikében élete fogytáig nyugdíjra tarthat igényt.

Nevezet a) ha t hivatalos köt válik: b) ha c) ha a

A nyu s az előző igényjogosult Ennélf

miatt szolgál szolgabírójára felett örökös letőleg kik ezek által igazoltatik.

Azon vagy pedig akár a saját kívánatára lapítása né

A köt szakadatlan Minde képtelenné nem tölti, alatt tartoz

A ny I. az évi szeptember ügyminisre rendelet számanyhatós kintettel k

A ny javadalmaz s tíz évet vábbi év állapítand szolgálat szege jár.

II. a szakasz I jóváhagyá latba, k

A ható jav 40%-ával szolgálat magasabb a 40 évb kitöltése szege jár

Az évvel mé jában fel végkielés beszámít vadalma 10 évig meg egy

Az

Al alább m az özve tarthatr nyugdíj betöltöt vegy, k

a) azt meg

b)

c)

A tarthat jára hű ftjáig e ható il 600 ft után p jében, hanem gyermek

A értelm halála álló g van, a azon még szinté nak, s lékot

kintet delet szülő

Nevezetesen:

a) ha testi vagy lelki fogyatkozás miatt hivatalos kötelességeinek teljesítésére képtelenné válik;

b) ha 65-ik életévét betöltötte;

c) ha a köteles szolgálati időt kitöltötte.

18. §.

A nyugdíjazás büntetésből nem történhetik, az előbb §-ban felsorolt eseteket kivéve az igényjogosult ezt nem kérelmezheti.

Először a testi vagy lelki fogyatkozás miatt szolgálati képtelenség az illető járás főszolgabírája, a járási orvos és a nyugdíjalap felett illetékes választmány egy megbízottja, illetőleg kiküldöttje által állapítatik meg, s az ezek által kiállított és aláírt bizonyítvánnyal igazolják.

Azon jegyző, a ki 65-ik életévét betöltötte, vagy pedig a köteles szolgálati időt kiszolgálta akár a saját kérelmére, akár felettes hatósága kívánására szolgálati képtelensége külön megállapítása nélkül is nyugdíjazható.

19. §.

A köteles szolgálati idő 30 illetőleg 40 évi szabadon szolgálatban állapítatik meg.

Minden jegyző, ha csak előbb szolgálati képtelenné nem válik vagy 65-ik életévét be nem tölti, a szerzett jogok elvesztésének terhe alatt tartozik a köteles szolgálati időt kitöltteni.

20. §.

A nyugdíj-arány kétféle:

I. azon jegyzőkre nézve, kiket az 1889. évi szeptember 10-én 52067/IV-b. száma belügyminiszeri intézkedéssel jóváhagyott szabályrendelet szolgálatban talált a szerzett és kormányhatóságilag megerősített jogokra való tekintettel következő:

A nyugdíj alapján szolgáló beszámítható javadalmazásnak 10 szolgálati év után 40%-ával s tíz évet meghaladó szolgálat után minden további év után 3-3%-kal magasabb összegben állapítandó meg úgy, hogy a 30 évet betöltött szolgálat után a beszámítható fizetés teljes összege jár.

II. Azon jegyzőkre nézve pedig, kik a jelen szakasz II. pontja alatt említett szabályrendelet jóváhagyása után léptek és lépének szolgálatba, következő:

A nyugdíj az alapján szolgáló beszámítható javadalmazásnak 10 szolgálati év után 40%-ával s 10 évet meghaladó beszámítható szolgálat után, minden további év után 2-2%-kal magasabb összegben állapítandó meg, úgy, hogy a 40 évben megállapított köteles szolgálati idő kitöltése után a beszámítható fizetés teljes összege jár.

21. §.

Azon jegyző, ki 10 beszámítható szolgálati évvel meg nem bír, ha a 17. §. a) és b) pontjában felsorolt feltételek be is következnek, csak végkielégítésre tarthat igényt, mely bezárólag öt beszámítható szolgálati évig a beszámítható javadalmazás egy évi összegében, öt éven túl egész 10 évig pedig két évi összegében állapítandó meg egyszer-mindenkorra.

III. RÉSZ.

Az özvegyek és árvák ellátásáról.

22. §.

Állandó ellátásra, ha az erre szükséges s alább megjelölt kellékek meg vannak, csak az az özvegy, illetőleg arva nemzett gyermekek tarthatnak igényt, kiknek férje, illetőleg atyjuk nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban legalább betöltött 10 évig szolgált s illetőleg azon özvegy, ki:

a) férjével a tényleges szolgálat alatt vagy azt megelőzőleg lépett házasságra;

b) férjével a nyugdíj beálltakor együtt él

c) erkölcsös életet folytat.

23. §.

A jegyzők özvegyei, ha állandó ellátásra tarthatnak igényt, a férjnek a szolgálatban utoljára húzott beszámítható javadalmazásának 600 ft-ig ennek 50%-át, ha pedig a férj beszámítható illetményei 600 ftot meghaladnak, az első 600 ft után 50%-ot, a 600 ftot meghaladó rész után pedig 20%-ot kapnak özvegyi nyugdíj fejében, melyből nemcsak saját gyermekeiket, hanem férjének előbbi házasságából visszamaradt gyermekeit is eltartani kötelesek.

24. §.

Azon özvegy, kinek a jelen szabályrendelet értelmében ellátásra van igénye és kinek férje halálakor legalább három még anyai ellátásban álló gyermeke van, illetőleg áldott állapotban van, akár édes, akár mostoha gyermekei azok, azon gyermekei számára, kik a szabályszerű kort még nem érték el, ha az elhalt férjtől vagy szintén igényjogosult korábbi férjtől származnak, szabályszerű koruk eléréig nevelési járulékat is kap.

Nevelési járulékat kapnak, továbbá — tekintet nélkül számukra — a jelen szabályrendelet által meghatározott kort még el nem ért szülőtlén árvák is, ha anyjuk, illetőleg mostoha

anyjuk, atyjuk után folytonos ellátásra igényt tarthatott volna.

Ha az özvegynek állandó ellátásra van igénye az a körülmény, hogy a gyermekek a tényleges szolgálat ideje alatt vagy a nyugdíjas állapotban nemzettek-é, a nevelési járulékra befolyással nincsen.

25. §.

A nevelési járulékat az anya járulékat képezi s azzal nem a gyermek, hanem az anya s esetleg a gondnok vagy grám rendelkezik.

26. §.

A jegyzők gyermekei 20 éves, leánygyermekéi 18 éves koruk betöltéséig részesülnek a nevelési járulékból.

27. §.

A nevelési járulékat atyjától árvák számára fejenként és külön minden árva részére az anyát megillető ellátásnak egy hatod (1/6) részében állapítatik meg; ennek valamennyi gyermekre eső összege az özvegyi ellátás összegét meg nem haladhatja.

Ha tehát hat gyermeknél több látható el nevelési járulékkal, minden egyes gyermek számára csak azon járulékat utalványozandó, mely az özvegyi ellátás összegét elosztva a gyermekek számával egy gyermekre esik. — De ha később egy vagy több gyermek nevelési járuléka megszünt, ezek megszünt jutaléka is a többiek javára osztandó szét s az özvegyi ellátással felérő egész összeg valamennyi gyermek részére mindaddig meghagyandó, míg egynek jutaléka annak 1/6-ad részét el nem éri.

28. §.

A folytonos özvegyi ellátásra és a nevelési járulékra való igény megszűnik.

1. az özvegyi nyugdíjra nézve, ha az özvegy ismét férjhez megy, vagy meghal.

2. árvákra nézve általában, ha a szabályszerű kort elérik, vagy meghalnak vagy a leánygyermek az szabályszerű kor elérése előtt férjhez mennek,

3. ha az árva valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik.

29. §.

Azon özvegyek, a kik férjikkel ezeknek nyugdíjazott állapotában léptek házasságra semmi esetben sem tarthatnak nyugdíjra igényt, valamint azok sem, kik férjiktől törvényesen elváltak.

A nyugdíjképeséget el nem ért jegyzők özvegyei; ha férjük 1-5 évig viselték a hivatali, ezeknek volt fizetése 1/4-ed részével, ha 10 évig a fizetés 1/4-ed részével nyerneik végkielégítést.

Ha azonban a jegyző tíz év hivatali szolgálata előtt hivatalos működése, közben vagy utána kifolyólag erőszakos halállal mulnák ki, hátrahagyott özvegye és gyermekei úgy mint ha 10 év hivatali időt töltött volna ki, a 23. 24. 25. 26. 27 §-ban megállapított nyugdíjban, illetőleg nevelési járulékból részesítendők.

30. §.

A helyettes jegyzők özvegyeire és árváira nézve a jelen szabályrendelet III. részének intézkedési nem alkalmazhatók.

(Vége köv.)

6546/I. 99. sz. A varannai járás főszolgabírájától.
Körösvény.

Zelenák Mihályné komarócei lakos bejelentette, hogy a tulajdonát képező fehér ártány sertése, — melynek mindkét füle hasított — folyó december hó 4-én elszökött. Körözését elrendelem.

Diószeghy János, szolgabíró.

5222/I. 99. sz. A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabírájától.
Körösvény.

Sárospatakon folyó hó 4-én egy fehérszörű, fekete foltos, egy éves kan vizslakutya elveszett. Midőn körözését elrendelem, megemlítem, hogy a megtaláló a sárospataki községi elöljáróságnál kellő jutalomban fog részesülni.

S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 8.

Bárczy Gusztáv. tb. szolgabíró,

2201/rk. 99. sz. S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hivatala.
Körösvény.

Karoczkai András Tildy-tanyai uradalmi gazda felügyeletére bízott gulyából egy 5-6 év körüli, szennyes-szörű, szíjjelálló szarvu, hátulsó bal-farán W bélyeggel ellátott ökörű eltevéd. Fel-találása esetén hivatalomat értesíteni kérem.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 8.

Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

Nyilt-tér.

Nyilatkozat.

Melynélfogva alólítottak kijelentik, hogy a „Zemplén” előbbi számaiban megjelent hír-
*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

detéseink szövege felett olvasható következő kitétel: „Első Zemplén-megyei honi butor rak-tár” — tévedésen alapul, mert ilyenképen cégünk nincsen bejegyezve, hanem Wilhelm Henrik ur van feljogosítva következő kitételre: „Első Zemplén-megyei honi butor eszernök S.-A.-Ujhelyben” mivel az ő cége ilyenképen van törvényszékiileg bejegyezve.

Kinyilatkoztatjuk tehát, hogy többé neve-zett Wilhelm Henrik ur cégét használni nem fogjuk.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 7.

Bähler Ferenc
és fia.

A szerkesztő póstája.

F. F. dr. urnak — Sárospatak. Mille pardon: már elkallódott.

P. D. urnak — S.-Hidvég. Szives meghívását, mely távollétem miatt csak most jutott kezemhez, köszönettel viszonzom.

H. M. urnak — M.-Zombor. Ugy van: csak penna-hiba volt!

A. F. urnak — Ungvár. Szives barátai társaságával adom tudomására, hogy sok egyéb más és többöz köztú dolog miatt most teljes leheletlen a kötet érésében buzdokolodom. Beszéltem azonban E. J. barátunkkal, s ki a multban is eredményesen társazott s bizonyára most se fog félreállni, ha közbenjárásra fölkered.

Feladás szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos: **Szert Gyula.**

Hirdetések.

S.-A.-Ujhelyben, a „Csillag-utcában” 250. összeírású szám alatt lévő házam: mely 5 szoba, istálló, kerthelyiség és egy darab szántóföldből áll, szabad kézből el-adó. — Bővebb értesítést ad a tulajdonos **id. Tobiás János S.-A.-Ujhelyben.**

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételeit a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

hírhírdő engedélyben kitűnő asz-
tár 44 krig, — továbbá
valam, hegyalja számorodni 1 forint 20
krtól 1 frt 60 krig kapható.

Binberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Csödtömeg eladás.

Az alólított megmondok közhírré teszi, hogy a vagyonbukott **Grósz Vilmos** csödtöme-géhez leltározott s eddig el nem adott, a csöd-leltár 41-62, 64-144 tétele alatt foglalt ingó-ságok a csödválasztmány határozata folytán **zárt ajánlati verseny** útján eladatni fognak.

2. Az eladásra kerülő ingóságokról részle-tes felvilágosítást a csödleltár nyújt. Tájékozásul megjegyzem, hogy az eladásra kerülő ingó-ságok, mező, gazdasági gépek és gépalkatrészek, melyek között 32 komplett járgány, 10 db. szíj-hajtású kis cséplőgép, 10 db. kézi cséplőgép, 5 használt kis cséplőgép, több közlömű, szecskar-vágó, konkoly rosta, marokrakó, szalmarázó, zsákoló készülék, járgány kerék, 60 db. trans-missió rud, stb. található.

3. Az eladásra bocsátott ingók leltári becs-értéke 4108 frt.

4. A felsorolt ingók egy tömegben bocsát-tatnak eladás alá, azért ajánlat csakis az összes, fentebb elsorolt ingókra tehető. A leltár egyes tételeire, vagy a tételek egyes csoportjaira tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az eladásra bocsátott tömeg S.-A.-Uj-helyben a Kazinezy-utcai 515. sz. ház udvarán raktárban van elhelyezve, a hol az alulírott tö-megmondok közbenjöttével megtekinthető, s a hol eladás esetén átadatni fog. Világosan kiköt-tetik azonban, hogy a csödtömeg nem vállal szavatosságot azért, hogy minden egyes leltári tétel meg van-e.

6. A zárt borítékban lepecsételt ajánlatok a becsérték 10%-ával ellátott övadékkal együtt folyó december hó 20-ának esti 6 órájáig alul-írott tömegmondoknak adandók át.

7. A beérkezett ajánlatok felett f. hó 21-én a csödválasztmány határoz. Megjegyeztetik azon-ban, hogy a csödválasztmánynak jogában fog állani, hogy esetleg egyik ajánlatot se fogadja el, s az ajánlat tevőket újabb ajánlat tételére szólítsa fel.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 5.

Dr. Szirmay István,
ügyvéd, tömegmondok.

Van szerencsém a n. érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy igen csinos kivitelben, különféle

KARÁCSONYFA

diszítések,

Richter-féle horgony építő szekrények
csemege cukorkák,
mindennemű déli gyümölcsök,
valódi angol tea sütemények,
eredeti Chinai és Orosz teák,

BEL- ÉS KÜLFÖLDI RUMOK,

magyar és francia pezsgők,
Tiroli Rosmarin és Reinetten almák.
igen szép kiv. finom

H A Z A I A L M Á K,
mindennemű halak, sajtok, prágai felvágottak, 2-szer hetenként friss Frankfurti virtsli és szalvaládé nálam a legjutányosabb árban kaphatók

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer-, csemege-, déli gyümölcs és ásványvíz kereskedésében

S.-A.-UJHELYBEN.

Karácsonyra!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy eddig a főtéren létezett

arany, ezüst ékszer- és órásüzletemet

ugyancsak a főtéren lévő Kincessy gyógyszerész ur házába helyeztem át.

Egyben b. tudomására hozom, hogy bevásárlásaimból csak a napokban tértem haza és raktáramat dusan felszerelve azon kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat gyári árban adhatom.

Raktáron tartok: mindennemű arany és ezüst ékszereket, gyémánt és brillánt tárgyakat, arany- és ezüst zsebkönyveket, fali és ingaórákat, optikai és china-ezüst tárgyakat stb.

Miután főlvemül tűzöm ki azt, hogy csekély haszon mellett mentől nagyobb forgalmat érjek el, kérem a n. é. közönséget, hogy ezen elvem kivitelében támogatni sziveskedjenek.

Javításokat és vidéki megrendeléseket a leggyorsabban eszközölk.

Tisztelettel:

Sole Adolf.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszert ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérbéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** cs. és kir. udvari szállítók.

Ügyvédsegéd,

ki teljesen önállóan is tud dolgozni és a telekkönyvet érti, alkalmazást nyer **Dr. Székely Albert** ügyvédi irodájában S.-A.-Ujhelyben.

Tk. 6754/1899. szám.

Hirdetmény.

Oszttruzsnicza község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikkből szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:
1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényezik 15. és 17. §§. alapján, ideértve az e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22 p. alapján történt törölések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hóna §. alatt, vagyis az 1900. évi május hó 16-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi május hó 16-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1898. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1900. évi május hó 16-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármennemű igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1899. évi november hó 7-én.

Dr. Oláh, kir. albiró.

A legjobb szájviz

mely **Oppolzer** udv. tanácsos, **Schnitzler** Kainzbauer s több más híres tanárok által már 50 év óta ajánlva van az

ANATHERIN SZÁJVIZ.

Készítője **Dr. J. G. Popp** cs. és kir. udvari fogorvos **BÉCSBEN.**

Meglepő ezen szájviznek hatása mindennemű száj és fogfájás, továbbá kellemetlen szagú kilégzés ellen, erősíti a fogakat s a foghúst a leghosszabb életkorig.

Ára egy nagyobb üveg szájviznek	1.40
» közép üveg szájviznek	1.-
» kis üveg szájviznek	0.50
» doboz fogporok	0.63
» üvegdoboz fogpépek	0.70
» papirdoboz fogpépek	0.35
» doboz fogtömőnek (plomb)	1.-
» db. növény szappannak (börtisztálanság ellen)	0.30

Kapható minden gyógyszerertár és gyógyszerkereskedésben. S.-A.-Ujhelyben: **Kincessy Péter** gyógyszerertárban.

Csak akkor valódi, ha a hajlott oldalú üvegen rajta van a kék színű papir arany nyomással és saját cégem megjelölésével.

Allást keres

egy nős (de gyermektelen) kertész, ki a kertészet minden ágában, valamint a szőlészet és méhészetben is alapos jártassággal és képzettséggel bír. Címe megtudható **a kiadóhivatalban.**

Dr. Szabó Gyula

tályai szőlőtelepén eladó mintegy 50,000 darab gyökeres, fás szőlőoltvány tökéletesen összeforrva, fajtisza Riparia Portaliszra a legnemesebb válogatott *furminttal* oltva ezre **150 frt.**

5000 darab gyökeres fás szőlőoltvány Riparia Portaliszra *Olasz-Rizlinggel* nemesítve ezre **150 frt.**

2000 darab gyökeres fás szőlőoltvány Piparia Portaliszra *Chasselas blanche croxal* nemesítve ezre **150 frt.**

10,000 darab sima zöld oltvány Czeiner szerint oltva, fajtisza Vitis Solonis alanyon válogatott *furminttal* nemesítve ezre **100 frt.**

50,000 darab szépen gyökerezett fajtisza Riparia Portalisz vevő oltásra 6^m/m. vastagságon felül **30 frt.** ültetésre kissé vékonyabb **25 frt** ezrenként.

100,000 sima Riparia Portalis teljesen fajtisza szőlővessző 6^m/m. vastagságon felül **15 frt.** ültetésre vékonyabb **12 frt.**

Az árak pakolással és vasuti állomáshoz szállítva értendők.

Rendelmények **Tályára** vagy **Miskolcra** küldendők.

A báró Vay golopi vizi malma újévtől kiadó. Közelebbi felvilágosítást nyujt Szerencsen

Vitányi Bertalan,
ügyvéd.

V. 141/2. 1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi XL. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék 1899. évi 9248 polg. számu végzése következtében Pereszlenyi István varannói ügyvéd által képviselt „varannói takarékpénztár mint részvénytársaság” javára Friedman József, Friedman Gyula és Guttman J. Hersch sztropkói lakosok ellen 430 forint váltótóke s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 571 frtra becsült házi butorok és 100 drb. zsidó irodalmi munkából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sztropkói kir. járásbíró V. 141/2. 1899. sz. végzése folytán 430 frt. tőkekövetelés, ennek 1899. évi június hó 25. napjától járó 6% kamatai 1/3 váltódíj és eddig összesen 40 forint 12 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Sztropkón végrehajtást szenvedettek házában leendő eszközésére **1900. évi január hó 5-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnekbecsáron alul is elotgnak adatni.

Egyidejűleg értesítetnek mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtótól követelést megjelölő kielégítettséghez tartanak jogot, hogy amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna s ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek írásban beadni, vagy szóval bejelenteni tartoznak.

Kelt Sztropkón, 1899. évi november hó 22. napján.

Lábas Béla, kir. aljegyző.
kiküldött végrehajtó.

Tk. 4026/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecezi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Felső-Magyarországi népgazdasági kölcsön-, hitel- és takarékegylet mint szövetkezet végrehajtónak Fodor Daniélné szül. Dócs Eszter v. grehajtást szenvedett elleni 250 forint tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a kir.-helmecezi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén lévő Kis-Czigánd község határában fekvő és a kis-czigándi 58. számu tjkvben 74. 1040, 1474, 2002. hr. szám alatt foglalt ingatlanoknak Dócs Eszter férj. Fodor Daniélné neven álló 1/3-öd részére 348 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az **1899. évi december hó 19-ik** napjának d. e. 10 órákor Kis-Czigánd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át készpénzben, vagy másfélszeres értékű óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek áadni.

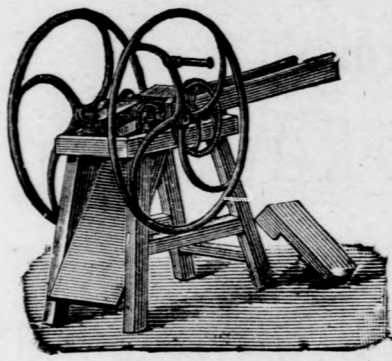
Kelt Kir.-Helmecczen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi október hó 31-én.

Dancs György, kir. albiró.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán vám-utca 12. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemeltartásával, czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeceksavágókat kézi vagy járgányhajtásra.

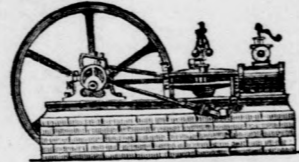
Répvágókat és tengeri morzsolókat.

Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.

Örlő és daráló malmokat. Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket.

Olajmag zuzókat.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőz-gépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavarázó készülékek, maláta és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak **jelentékeny készletet tartjuk állandóan raktáron.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénknak gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmetve küldjük.

Nagyméltóságu gróf Andrássy Aladár **Nur Tisza-Dobi** erdejében **700** darab tölgyfa van eladó, mely december hó 14. kezdve hetenként kétszer: hétfőn és csütörtökön árverés útján fog a legtöbbet ígérőnek eladatni, esetleg nagy vevő becsáron is kaphatja.

Aláírási felhívás!

Szükségét érezve annak, hogy Abauj-Szántó és Vidékén a pénzszerzés megkönnyítése által a föld, szőlőművelés, ipar- és kereskedelemnek oly fellendítést adjunk, a mint azt a helybeli és vidéki viszonyok megkívánják, alulírottak mint alapítók elhatároztuk, hogy Abauj-Szántón

„Abauj-Szántói Hitelintézet“

czég alatt egy részvénytársaságot alakítunk, amelynek tervezetét a következőkben körvonalazzuk:

1. A vállalat tárgya pénzbetétek elfogadása, azok gyümölcsötetése, továbbá az ipar, kereskedelem, föld és szőlőművelés fejlesztése czéljából kölcsönök nyújtása, váltók leszámítolása, sorsjegyek elárúsítása és egyéb pénzügyi műveletek keresztülvitele.
2. A vállalat 30 évi időtartamra alakul.
3. Az alaptőke **200,000**, szóval **kettőszázezer korona**, mely 1000 egyezer darab egyenként 200 korona névértékű részvényből lesz alakítva, melyekre ezennel aláírást nyitunk.
4. A részvényjegyzés zárideje 1899. december 31-ike.
5. A részvényaláírás személyesen vagy meghatalmazott által történik és az aláíráskor minden jegyzett részvényre névértékének 10 tíz százaléka készpénzben lefizetendő, mely összeg gyümölcsötetés végett a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál fog elhelyeztetni; a részvények hátrálékos részének mikénti befizetését az alakuló közgyűlés fogja meghatározni.
6. Az első igazgatóság kinevezését a kereskedelmi törvény 183-ik szakasza alapján magunknak tartjuk fenn.

Kelt Abauj-Szántón, 1899. november 11.

Csoma József
nagybirtokos, Deveser.
Szepessy Zsigmond
nagybirtokos, Gibárt.
Káger József
r. k. lelkész, Bkó-Váralya.

Dr. Sarló Vendel
kir. közjegyző, Szántón.
Soóváry Kálmán
kereskedő, Szántón.

Zimmermann Jakob
borterm. és bornagyker. Szántón.

Horváth Mihály
nagybirtokos, Czekeháza.
Bárczy Ferencz
nagybirtokos, Kér.
Liszkay Nandor
r. k. lelkész, Szántón.

Dr. Pilissy Nándor,
szolgabíró, Szántón.
Zimmermann Jenő
birtokos és nagykeres. Szántón.

Maisels Jakob
birtokos és gyógyszerész, Szántón.
Schwartz Ignátz
kereskedő, Szántón.

Bauman N. J.
nagybirtokos, Forró-Encs.
Ij. Szilágyi István
földbirtokos, Felső-Dobszán.
Cziáky Endre
ev. ref. lelkész, Felső-Dobszán.

Rochlitz Sándor
nyug. urad. tisztv. Szántón.
Dr. Liszkay József,
körorvos, Szántón.

Gelman Ignátz
kereskedő, Szántón.

RÉSZVÉNYEK JEGYZHETŐK AZ ÖSSZES ZEMPLÉN-, ABAUJ- ÉS BORSODMEGYEI PÉNZINTÉZETEKNEK.

Egy millió koronát

is lehet **Osztálysorsjegyen** nyerni. Huzás már folyó év **december 13-14-én.** — Egy a II-od osztályra megújított sorsjegy ára $\frac{1}{1}$ 10 frt, $\frac{1}{2}$ 5 frt, $\frac{1}{4}$ 2 frt 50 kr., $\frac{1}{8}$ 1 frt 25 kr. — Vétel sorsjegy ára $\frac{1}{1}$ 16 frt, $\frac{1}{2}$ 8 frt, $\frac{1}{4}$ 4 frt, $\frac{1}{8}$ 2 frt. — Árúsítja:

Löv Mihály S.-A.-Ujhelyben,

hol már **60,000** és számos melléknyeremény találtott, azonkívül **2** frtos államsorsjegyek, huzás december 30-án és **50** krajczáros jótékonyczélú sorsjegyek, első huzása január 4-én.

Postai megbízások pontosan eszközöltetnek.

Első Zemplénmegyei honi butor raktár.

Ertesítés.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudására hozni, miszerint **Rákoczy-utca Róth Bernáth-tele házban** egy, a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stül: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket raktáron tartunk.

Kívánatra bármely e szakba vágó munkát saját ízlés szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legutányosabb árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

tisztelettel

Büchler Ferencz és Fia.

Jutányos árak. — Pontos kiszolgálat.

Hirdetmény.

A gálszécsi közbirtokosság tulajdonát képező országos vásár-vám 6 évre kiadatik, melyre az árlejtés 200 frt kauczió letétele mellett **f. é. december 14-én** délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor fog megtartatni. — Bővebb értesítések alólírottánl megtudhatók, hol is az árlejtés meg fog tartatni.

Br. Fischer Gusztáv
Gálszécsen.

6

huzásra érvényes jótékonyczélú — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.
Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény a **20,000** kor. stb. ért.

Kívánatra 20% levonással készpénzben kifizetetik. Első huzás visszavonhatatlanul

már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:
NAGY JÓTÉKONYSÁGI SORSJÁTÉK KEZELŐSÉGE

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca I. sz.
Sorsjegyek kaphatók a „Zemplén” kiadóhivatalában.

1900. január 1-ig tart
a legnagyobb karácsonyi

OCCASIO
 rendkívüli árleszállítással.
 Csak szolid minőségű és divatos áruk, fekete és színes selyemszövetek, bársonyok, finom posztók, angol costume-kelmék és egyéb haute fantasie cikkek.

Késmárki vásznak egyedüli raktára
GOTTLIEB IGNÁCZ

rőfös és divatáru kereskedésében
SÁTORALJA-UJHELY, Fő- és Rákóczy-utca sarkán.

FÉRFI-RUHA SZÖVETEK-
 BŐL VÉGKIÁRULÁS. Férfi öltönyök mérték után, a legújabb divat szerint készíttetik.

Valódi Karlsbadi cipőraktár.

Halász Hermann

ezelőtt

Özv. Rózsássy Lajosné

S.-A.-Ujhely, főtér Vadászkürt épületébe.

Ajánlja

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek-
 cipők különlegességeit.

Nagy választék kitűnő bőr és

valódi Halina csizmákban.

Egyedüli raktár urak számára a lelegegásabb és leg-
 czélszerűbb viseletű Triumph (Diadal) és Viktória
 cipőkben.

Valódi Karlsbadi cipőraktár.

Még csak néhány napig.

Huzás már 1899. december hó 30-án.

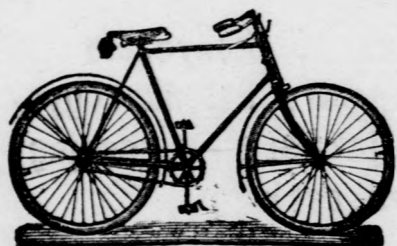
Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték
 főnyeremény 150,000 korona.

Az összes nyeremények összege 365,000 korona.

Sorsjegyek a 2 frtért kaphatók a lottójövedéki igazgatóságnál
 Budapesten (IX., Csepelrakpart, félemelet), a hová a megren-
 delt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, vala-
 mennyi adó- és sóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden
 városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegy-
 áruló közegnél.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

Magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és

„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-
 féle köpenygyummi és légtömlők.

Mindennemű vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök,
 gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk
 dusan felszerelt raktára.

Oliva, repeze, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint sűrített olajok
 s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő
 lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő cséplőkészleteket s
 lokomobilokat, egy használt hibátlan kazánt.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a 'Zepmlén' gyorsajtóján.

Alapítva
 1866.

Alapítva
 1866.

Minden rendszerü

Gőzkazánokat,

Szesz- és viz-tartályokat,

Henze-féle főzőket,

Czefre-előkeverő-kadákat,

továbbá mindennemü

gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat

s egyéb kazánmunkákat

legsolidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje

KASSÁN.

Igen sok külföldi franczia, angol és német
 szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére
gyötrő bajok és kellemetlen **betegségek** ellen.
 Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata
 orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és leg-
 jobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, me y a legjobb minőségű kelet-
 indiai Santal-olajból készült és az orvos
 urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz
 előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt
 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“, Budapest, VI. Váci-
 körut 17 szám.

Eladó.

Több rendbéli gazdasági eszközök,
 lovas és ökrös szekerek, hizott és sovány
 sertés, széna szabad kézből eladó. —
 Értekezhetni a tulajdonosnővel: **Özvegy
 Hericz Mártonnéval — Csörgön.**
 Posta helyben.

Hirdetmény.

Nagyobb mennyiségű kitűnő európai
 csemege-, borszölő-, sima- és gyökeres
 szőlőoltványok kerülnek eladásra.

Valódi hegyaljai hólyagos **Furmint**
 ca 50,000 db. gyökeres oltvány **Portalis**
 alanyon, elsőrendü ezre őszi vételnél
 125 forint.

ÁRJEGYZÉKET díjtalanul küld s meg-
 rendeléseket elfogad

Kiss Gyózó,

minta szőlőtelep tulajdonos Egerben,
 Hatvani-ut 6. szám.

PÓTLÁS

B
129

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petítnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzetel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az új magyar esküdtszék és az esküdtbírói eljárás.

(Népszerű ismertetés az esküdték számára.)

Irtá: *Finkey Ferenc dr. sárospataki jogtanár.**
Utánnomás joga fentartva.

(4. folytatás.)

6 §. Az esküdték összeírása és a névjegyzékek.

Kik bírnak esküdtképesseggel, kikből lehet az esküdtzékeket megalakítani, ennek biztos megállapítása végett minden évben minden esküdtbírói területén az esküdtképesseggel bíró polgárokról névjegyzékek készítendők. Nevezetesen készítendő mindenekelőtt egy *alaplajstrom*, mely az illető esküdtbírói területén *esküdtképesseggel bíró összes polgárok* neveit tartalmazza. Az *alaplajstromból* állítatnak össze minden év végén a *következő évre érvényes évi lajstromok* és pedig kettő, u. m. a *fő- és a helyettes lajstrom*. Ezekből fog azután minden *ülésszakra külön a szolgálati lajstrom* egybeállítatni. Az egyes lajstromok összeállítása következőleg történik:

a) Az *alaplajstrom*.

Az *alaplajstrom* hasonlít az országos képviselő választók *állandó névjegyzékéhez*. Elkészítése egy e célra kiküldött 3 tagú *bizottság* által történik. Ugyanis: az *esküdtbírói területén* levő összes városokban a *polgármester*, községekben a *bíró*, Budapesten a *kerületi előjáró*, a *törvényhatósági bizottság*nak, illetve a *városi vagy községi képviselőtestületnek*, Budapesten a *kerületi választmányának* két kiküldöttjével — kiknek egyike *közégekben* mindig a *községi*, illetve *körjegyző* — mint *összeíró bizottság*, kötelesek minden év *május havában* egybeállítani a területükön lakó azon összes férfiak *névjegyzékét*, a kik a *törvény értelmében* esküdték lehetnek és a kikre valamely *törvényes* kizárási ok fenn nem forog. Ha valakire a *kizárási tekintetében* kétség merül fel, valamint aki az *esküdti szolgálattól* mentes lehet, a *kizárási*, illetve *mentességi* ok feltüntetésével a *névjegyzékbe* felveendő.

A *névjegyzéknek* tartalmaznia kell folyó szám alatt és *betűrendben* a neveket, a *bejegyzett* egyén korának, *végzett iskoláinak*, *polgári állásának* vagy *foglalkozásának*, *lakóhelyének* tü-

*) Jelen közlemény füzet alakjában kiadóhivatalunkban megszerezhető. Ára portómentesen 40 kr.

zetes adatait, továbbá azt, hogy mennyi egyenes adót köteles fizetni, hogy az országban használatban levő nyelvek közül melyiket beszéli, melyiket használja tulnyomóan, melyik az anyanyelve s lehetően azt is, hogy a névjegyzékben előforduló egyének melyikéhez áll közeli rokoni, örök-befogadási vagy sógorsági viszonyban,

Az *alaplajstrom* két példányban kiállítva, a *bizottság elnöke* és *jegyzője* által aláíratik. A *polgármester*, a *községi bíró*, illetve *kerületi előjáró* erre *junius első napja előtt* szokásos módon közhírre teszi, hogy az *alaplajstromot* a *helyhatóság hivatalos helyiségében* *junius elsejétől kezdve 15 napon át bárki megtekintheti* s akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasak bejegyzése miatt e tizenöt nap alatt *bárki felszólalhat* és hogy a *beadott felszólalásokra*, melyek ugyanott ki lesznek téve, *további nyolc nap alatt bárki észrevételeket* tehet.

A *felszólalások* és *észrevételek* a *polgármesternél*, a *községi bírónál*, illetve a *kerületi előjárónál* írásban adandók be, de szóval is előterjeszhetők, mely esetben az *előjáró a felszólalást* vagy *észrevételt* *jegyzőkönyvbe* foglalja.

A *községi bíró* az *alaplajstrom* mindkét példányát, a *felszólalásokkal* és *észrevételekkel* együtt s a *szükségesnek* mutatkozó *megjegyzésekkel*, *július 15-ig* a *községre* nézve illetékes *főszolgabíróhoz* terjeszti be. A *főszolgabíró* vagy helyettese az *alaplajstromokat* átvizsgálja, a *hiányosakat* pótlás végett *visszaküldi*, a *késedelmes községi bírót* az *iratok betérjesztésére* *felhívja* s ha ez siker nélkül történt, *arra 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel* szorítja.

A *főszolgabíró*, *polgármester* és *kerületi előjáró* az *alaplajstrom* egyik példányát saját levéltárában *megőrzi*, *másik példányát* pedig a *felszólalásokkal*, *észrevételekkel* és azok mellékleteivel együtt *szeptember első napjáig* *azon kir. törvényszék elnökéhez* küldi be, melynek az *esküdtbírói bizottság* szervezve van. Együttal *felvilágosító nyilatkozatot* tesz a *felszólalásokban* és *észrevételekben* felhozott oly adatokra is, melyeknek *valódisága* vagy *valótlansága* az *iratokból* nem tűnik ki.

Ha valamely *helységről* az *alaplajstrom* szeptember 1-ig be nem érkezett, a *törvényszék elnöke* az *igazságügyminiszernek* jelentést tesz, a ki a *lajstrom összeállítására* *iránt* saját *hatáskörében* intézkedik s esetleg elrendelheti, hogy az a *késedelmes tisztviselő költségére* *állíttassék* össze.

ben hallgatott végig a nagyszámmal egybegyűlt diszes közönség.

A viharos taps után elrebbent a titokzatos, mely körülvelt, szétfoszlott az álomszerűség, mely fogva tartott és kételkedve kérdeztem magamtól: „Hát nem templomban vagyok?”

A szünni nem akaró „ujrá”-zás után egy szép román dalt énekelt a kar, melyet az „Akácvirágok” e. melodráma követett. *Pólányi Rózsika* k. a. zongorajátéka oly preziz volt, hogy az igen szépen szavaló *Dezső Mariska* k. a. méltóbb és ügyesebb partnert nem is talált volna. Természetesen a kiérdemelt „éljen” nem is maradt el. Rövid szünet után *Buday Margit* k. a. és *Vass József* léptek a pódiumra, hogy egy fiatal házaspár „első csatájá”-t mutassák be. Oly élénk temperámentummal, oly megkapóan adták elő e dialógot, hogy a hallgatóságot folytonos derűtségben tartották, a miért méltó elismerésben részesítette a szereplőket.

Ezután újból a nőikar lépett a dobogóra: megismétléssel énekelt szebbnél-szebb magyar népdalokat.

Rövid várokozással *Tholva Jolán* k. a. *Kiss Józsefnek* „A rab asszony” e. költeményét mély érzéssel szavalta el, melynek befejezése után *Pólányi Rózsika* k. a. *Ketter „Magyar Rapszódia”-ját* játszta zongorán oly teknival, mely egy diletánsnak dissére válik s méltán megérdemli a „kis művész” nevet.

A megújítás után nagy hatással magyar népdalokat játszott. A szép műsort görögütz fénye mellett egy élőkép tetőzte be, melyben a

b) A *felszólalások elintézése* és az *évi lajstromok összeállítása*.

A *felszólalások*, valamint az *észrevételek* feletti határozatot s ez által az *alaplajstromok* végleges megállapítását, valamint ezekből az *évi lajstromok* elkészítését a *törvény egy vegyes bizottságra* bizza, melynek elnöke a *törvényszéki elnök*, tagjai egy *bíró* és *három bizalmi férfi*, kiket az *elnök a törvényhatóság által* e célra választott *bizalmi férfiak* közül hív meg. Ezen kívül a *törvényszék elnöke*, ha szükségesnek találja, a *kerület, város vagy járás közigazgatási főtisztviselőjét* *felvilágosító nyilatkozat* tételé végett szintén meghívja a *bizottság* üléseire.

E *bizottság* kezében felette fontos jog van, mert az *esküdti alap- és évi lajstromokba* való felvétel vagy azokból való kihagyás, tehát e nevezetes politikai jog gyakorlásában való részvétel felett *végérvényesen dönt*. A *bizottságban* a *törvény a választott törvényhatósági tagoknak biztosított túlsúlyt*, a mi a *bürokrácia* netaláni önkényétől való aggodás miatt történt.

A *vegyes bizottságba* a *bizalmi férfiakat* a *törvényhatóság bizottsága* választja saját kebeléből és pedig *tizenkettőt* s egy *évi időtartamra*. A *választottak névjegyzéke* *október végeig* *teendő* át azon *törvényszék elnökéhez*, a melynél az *esküdtbírói bizottság* szervezve van. *Köztisztviselő* ily *bizalmi férfiak* meg nem választható. Ha egy *esküdtbírói területén* két *törvényhatóság* van, mindenik 6-6-ot, ha pedig *kettőnél több törvényhatóság* van u. a. *esküdtbírói területen*, mindenik 4-4-et választ. (Ilyenkor tehát a *bizalmi férfiak* száma esetleg több lesz 12-nél.) Ha megfordítva egy *törvényhatóság területén* több *esküdtbírói terület*, (pl. *Pestmegyében*) a *bizalmi férfiakat* minden *esküdtbírói területre* ez a *törvényhatóság* választja.

A *törvényszék székhelyén* kívül lakó *bizalmi férfiaknak* és *közigazgatási főtisztviselőknél* kérelmekre az *elnök a bűnügyi átalány terhére* *napdíjat* és *útiköltséget* állapít meg. Azon *fontos szereplő* fogva, melyet a *törvény a bizalmi férfiaknak* juttat, a *törvény megkivánja tőlük*, hogy e *tlstükben* pontosan eljárjanak, ezért, ha valamely *bizalmi férfi* a *szabályszerű meghívás* dacára a *bizottság ülésére* pontosan meg nem jelenik, az *elnök 200 koronáig* *terjedhető pénzbírsággal* bünteti, a meg nem jelent *közigazgatási főtisztviselőt* pedig *felettes hatóságánál* *feljeleníti*.

A *bizottság zárt ülésben* és *szavazattöbbséggel*

női szereplők földi angyalként mutatták be magukat, kiket az előadás után lelkes óvációkban részesítettek.

De im! Már megszólal a zene és gyönyörű leánykák táncra kelnek s lejtenek hol esárdást, hol körtáncot. A táncosok tűzbe jönnek, mert fáradtságról szó sincs s úgy kapnak a leányon, mint fősvény a kincsen.

Kezdődik a négyes, melyet 48 pár táncolt. Folyik a tánc s a rendező szava közbe hangzik: *Hölgyek itt, amott pedig az urak! Séta jobb! Séta bal! Hölgyek kettővel előbb! De már a cigány esárdást húz s vigan járják, amíg a diszes terem egyik sarkában álló rendező „szünóra”-t jelez érces hangján.*

A szünet órája alatt két hosszú terített asztal mellett foglalt helyet a vig társaság. Persze — magyar szokás — toasztokban sem volt hiány! *Pólányi Géza* gondnoksági elnök igen meleg szavakban mond köszönetet a Nagymihályon nagy számmal egybegyűlt közönség megjelenéséért s különösen vármegyénk *első* *tanfelügyelőjét*, *Nemes Lajost* és *ú. Bajusz Józsefet*, a *fenkölt lelkű poétát* *éltette*. — *Nemes Lajos* a nagy-mihályi állami iskola gondnokságát, annak két elnökét, kik a város kulturális intézményeinek fejlesztésében vezéreként munkálkodnak. — *Bajusz József* nagy hatással szavalta el a „Zemplén”-ben is megjelent költeményét, melyben az ifjuságot és a dalt dicsőíti. — *Sulyovszky István* a tanítótestületet *éltette*, ki *fárasztó munkája* után *föláldozza pihenését*, s a *szépért lelkesül*. — *Nemes Lajos Dezső* *Lajosra* *köszöntötte* *potharát*, ki *Mathiász József igazgatót* és

TÁRCA.

Útszéli tölgy . . . .

Útszéli tölgy búsan méléz egyedül,
Tarlott ágán a késő őszi köde ül.
Szemfödélnek ereszkedett reája,
Hogy ne legyen oly gyászos a halála.

Nézem a fát szomorúan, szóltanul,
Míg egyszer csak halott-leple rám borul.
Mintha tudná, hogy a babám elhagyott
És azóta magam is ily fa vagyok.

Bús őszi köd! ne borulj még én reám,
Hátha eljő az a csalfa kis leány!
De a lepel csak rám hullott csendesen
S ezt zizegi: rád sem gondol sohasem!
(Szeged.)

Sassi Nagy Lajos.

A nagy-mihályi koncertről.

— A „Zemplén” eredeti tárcája —

Kitáruáltak a bálterem ajtai és az első lépésnél, melyet benne tettem, lélekemelő ének csendült fel. A nagy-mihályi tanítótestület hölgytagjainak rózsás ajkairól hangzott az „Éjhez” című dallamos csicsérgés, melyet áhítatos csend-

Nevezetesen:

a) ha testi vagy lelki fogyatkozás miatt hivatalos kötelességeinek teljesítésére képtelenné válik;

b) ha a 65-ik életévét betöltötte;

c) ha a köteles szolgálati időt kitöltötte.
18. §.

A nyugdíjazás büntetésből nem történhetik s az előző §-ban felsorolt eseteket kivéve az igényjogosult ezt nem kérelmezheti.

Ennélfogva a testi vagy lelki fogyatkozás miatt szolgálat-képtelenség az illető járás főszolgabírája, a járási orvos és a nyugdíjalap felett örökös választmány egy megbízottja, illetőleg kiküldöttje által állapítatik meg s az ezek által kiállított és aláírt bizonyítvánnyal igazoltatik.

Azon jegyző, a ki 65-ik életévét betöltötte, vagy pedig a köteles szolgálati időt kiszolgálták akár a saját kérelmére, akár felelettel hatósága kívánatára szolgálatképtelensége külön megállapítása nélkül is nyugdíjazható.

19. §.

A köteles szolgálati idő 30 illetőleg 40 évi szakadatlan szolgálatban állapítatik meg.

Minden jegyző, ha csak előbb szolgálat-képtelenné nem válik vagy 65-ik életévét be nem tölti, a szerzett jogok elvesztésének terhe alatt tartozik a köteles szolgálati időt kitölteni.

20. §.

A nyugdíj-arány kététele:

I. azon jegyzőkre nézve, kiket az 1889. évi szeptember 10-én 52067/IV-b. száma belügyministeri intézkedéssel jóváhagyott szabályrendelet szolgálatban talált a szerzett és kormányhatóságilag megerősített jogukra való tekintettel következő:

A nyugdíj alapjául szolgáló beszámítható javadalmazásnak 10 szolgálati év után 40%-ával s tíz évet meghaladó szolgálat után minden további év után 3-3%-kal magasabb összegben állapítandó meg úgy, hogy a 30 évet betöltött szolgálat után a beszámítható fizetés teljes összege jár.

II. Azon jegyzőkre nézve pedig, kik a jelen szakasz II. pontja alatt említett szabályrendelet jóváhagyása után léptek és lépnek szolgálatba, következő:

A nyugdíj az alapjául szolgáló beszámítható javadalmazásnak 10 szolgálati év után 40%-ával s 10 évet meghaladó beszámítható szolgálat után, minden további év után 2-2%-kal magasabb összegben állapítandó meg, hogy a 40 évben megállapított köteles szolgálati idő kitöltése után a beszámítható fizetés teljes összege jár.

21. §.

Azon jegyző, ki 10 beszámítható szolgálati évvel még nem bír, ha a 17. §. a) és b) pontjában felsorolt feltételek be is következnek, csak végkielégítésre tarthat igényt, mely bezárólag öt beszámítható szolgálati évig a beszámítható javadalmazás egy évi összegében, öt éven túl egész 10 évig pedig két évi összegében állapítandó meg egyszer-mindenkorra.

III. RÉSZ.

Az özvegyek és árvák ellátásáról.

22. §.

Állandó ellátásra, ha az erre szükséges s alább megjelölt kellékek meg vannak, csak az az özvegy, illetőleg avval nemzett gyermekek tarthatnak igényt, kiknek férje, illetőleg atyuk nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban legalább betöltött 10 évig szolgált s illetőleg azon özvegy, ki:

a) férjével a tényleges szolgálat alatt vagy azt megelőzőleg lépett házasságra;

b) férjével a nyugdíj beálltakor együtt él

c) erkölcsös életet folytat.

23. §.

A jegyzők özvegyei, ha állandó ellátásra tarthatnak igényt, a férjnek a szolgálatban utoljára húzott beszámítható javadalmazásának 600 ft-ig ennek 50%-át, ha pedig a férj beszámítható illetményei 600 ftot meghaladnak, az első 600 ft után 50%-ot, a 600 ftot meghaladó rész után pedig 20%-ot kapnak özvegyi nyugdíj fejében, melyből nemcsak saját gyermekeiket, hanem férjének előbbi házasságából visszamaradt gyermekeit is eltartani kötelesek.

24. §.

Azon özvegy, kinek a jelen szabályrendelet értelmében ellátásra van igénye és kinek férje halálakor legalább három még anyai ellátásban álló gyermeke van, illetőleg áldott állapotban van, akár édes, akár mostoha gyermekei azok, azon gyermekei számára, kik a szabályszerű kort még nem érték el, ha az elhalt férjtől vagy szintén igényjogosult korábbi férjtől származnak, szabályszerű koruk eléréig nevelési járulékat is kap.

Nevelési járulékat kapnak, továbbá — tekintet nélkül számukra — a jelen szabályrendelet által meghatározott kort még el nem ért szülőtlén árvák is, ha anyjuk, illetőleg mostoha

anyjuk, atyjok után folytonos ellátásra igényt tarthatott volna.

Ha az özvegynek állandó ellátásra van igénye az a körülmény, hogy a gyermekek a tényleges szolgálat ideje alatt vagy a nyugdíjas állapotban nemzettek-é, a nevelési járulékra befolyással nincsen.

25. §.

A nevelési járulék az anya járulékat képezi s azzal nem a gyermek, hanem az anya s esetleg a gondnok vagy gyám rendelkezik.

26. §.

A jegyzők figyelmük 20 éves, leánygyermek 18 éves koruk betöltéséig részesülnek a nevelési járulékból.

27. §.

A nevelési járulék atyátlán árvák számára fejenként és külön minden árva részére az anyát megillető ellátásnak egy hatod (1/6) részében állapítatik meg; ennek valamennyi gyermekre eső összege az özvegyi ellátás összegét meg nem haladhatja.

Ha tehát hat gyermeknél több látható el nevelési járulékkal, minden egyes gyermek számára csak azon járulék utalványozandó, mely az özvegyi ellátás összegét elosztva a gyermekek számával egy gyermekre esik. — De ha később egy vagy több gyermek nevelési járuléka megszűnik, ezek megszünt jutaléka is a többinek javára osztandó szét s az özvegyi ellátással felérő egész összeg valamennyi gyermek részére mindaddig meghagyandó, míg egynek jutaléka annak 1/6-ad részét el nem éri.

28. §.

A folytonos özvegyi ellátásra és a nevelési járulékra való igény megszűnik.

1. az özvegyi nyugdíjra nézve, ha az özvegy ismét férjhez megy, vagy meghal.

2. árvákra nézve általában, ha a szabályszerű kort elérik, vagy meghalnak vagy a leánygyermek az szabályszerű kor elérése előtt férjhez mennek,

3. ha az árva valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik.

29. §.

Azon özvegyek, a kik férjikkel ezeknek nyugdíjazott állapotában léptek házasságra semmi esetben sem tarthatnak nyugdíjra igényt, valamint azok sem, kik férjiktől törvényesen elválaszattak.

A nyugdíjképességet el nem ért jegyzők özvegyei; ha férjük 1-5 évig viselték a hivatalt, ezeknek volt fizetése 3/4-ed részével, ha 5-10 évig a fizetés 2/4-ed részével nyerne végkielégítést.

Ha azonban a jegyző tíz év lefolyása előtt hivatalos működése, közben vagy abból kifolyólag erőszakos halállal mulnék ki, hátrahagyott özvegye és gyermekei úgy mint ha 10 évi szolgálati időt töltött volna ki, a 23. 24. 25. 26 és 27 §-ban megállapított nyugdíjban, illetőleg nevelési járulékból részesítendők.

30. §.

A helyettes jegyzők özvegyeire és árváira nézve a jelen szabályrendelet III "részének" intézkedési nem alkalmazhatók.

(Vége köv.)

6546/I. 99. sz. A varannai járás főszolgabírájától.

Körösvény.

Zelenák Mihályné komaróci lakos bejelentette, hogy a tulajdonát képező fehér ártány sertése, — melynek mindkét füle hasított — folyó december hó 4-én elszökött. Körözését elrendelem.

Diószeghy János, szolgabíró.

5222/I. 99. sz. A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabírájától.

Körösvény.

Sárospatakon folyó hó 4-én egy fehérszörű, fekete foltos, egy éves kan vizslakutya elveszett. Midőn körözését elrendelem, megemlítem, hogy a megtaláló a sárospataki községi előljátságnál kellő jutalomban fog részesülni.

S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 8.

Bárczy Gusztáv. tb. szolgabíró,

2201/rk. 99. sz. S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hivatala.

Körösvény.

Karoczkai András Tilditanyai uradalmi gazda felügyeletére bizott gulyából egy 5-6 év körüli, szennyes-szörű, széjjelálló szarvu, hátulso bal-farán W bélyeggel ellátott ökörtinó eltévedt. Fel-találása esetén hivatalomat értesíteni kérem.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 8.

Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

Nyilt-tér.

Nyilatkozat.

Melynélfogva alólrottak kijelentik, hogy a „Zemplén” előbbi számaiban megjelent hir-

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

detéseink szövege felett olvasható következő kitétel: „Első Zemplén-megyei honi butor raktár” — tévedésen alapul, mert ilyképen cégünk nincsen bejegyezve, hanem Wilhelm Henrik ur van feljogosítva következő kitételre: „Első Zemplén-megyei honi butor esarnok S.-A.-Ujhelyben” mivel az ő cége ilyképen van törvényszékieleg bejegyezve.

Kinyilatkoztatjuk tehát, hogy többé nevezett Wilhelm Henrik ur cégét használni nem fogjuk.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 7.

Bühler Ferenc és fia.

A szerkesztő póstája.

F. F. dr. urnak — Sárospatak. Mille pardon: már elkallódott.

P. D. urnak — S.-Hidvég. Szives meghívását, mely távollétem miatt csak most jutott kezemhez, köszönettel viszonozom.

H. M. urnak — M.-Zombor. Ugy van: csak penna-hiba volt!

A. F. urnak — Ungvár. Szives baráti üdvözzel adom tudomásra, hogy sok egyéb más és időhöz kötött dolog miatt most teljes lehetetlen a kötet érdekében buzgólkodnom. Beszéltem azonban B. J. barátunkkal, a ki a multban is eredményesen fáradozott s bizonyára most se fog félreállani, ha közbenjárásra főkérlek.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

Hirdetések.

S.-A.-Ujhelyben, a „Csillag-utcában” 250. összeírás szám alatt lévő házam: mely 5 szoba, istálló, kerthelyiség és egy darab szántóföldből áll, szabad kézből eladó. — Bővebb értesítést ad a tulajdonos id. Tóbiás János S.-A.-Ujhelyben.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,

S.-A.-Ujhely, Korona u.

Csödtömeg eladás.

1. Alulírott tömeggondnok közhírré teszi, hogy a vagyombukott Grósz Vilmos csödtömegéhez leltározott s eddig el nem adott, a csödtömeg 41-62, 64-144 tétele alatt foglalt ingóságok a csödtömeghatározata folytán zárt ajánlati verseny útján eladatni fognak.

2. Az eladásra kerülő ingóságokról részletes felvilágosítást a csödtömeg nyújt. Tájékoztatóul megjegyzem, hogy az eladásra kerülő ingóságok, mező, gazdasági gépek és gépalkatrészek, melyek között 32 komplett járgány, 10 db. szijhajtású kis eséplőgép, 10 db. kézi eséplőgép, 5 használt kis eséplőgép, több közlőmű, szecskavágó, konkoly rosta, marokrakó, szalmarázó, zsákoló készülék, járgány kerék, 60 db. transmissió rud, stb. található.

3. Az eladásra bocsátott ingók leltári becsértéke 4108 frt.

4. A felsorolt ingók egy tömegben bocsátatnak eladás alá, azért ajánlat csakis az összes, fentebb elsorolt ingókra tehető. A leltár egyes tételeire, vagy a tételek egyes csoportjaira tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az eladásra bocsátott tömeg S.-A.-Ujhelyben a Kazinczy-utcai 515. sz. ház udvarán raktárban van elhelyezve, a hol az alulírott tömeggondnok közbenjöttével megtekinthető, s a hol eladás esetén átadatni fog. Világosan kikötetik azonban, hogy a csödtömeg nem vállal szavatosságot azért, hogy minden egyes leltári tétel meg van-e.

6. A zárt borítékban lepecsételt ajánlatok a becsérték 10%-ával ellátott óvadékkal együtt folyó december hó 20-ának esti 6 órájáig alulírott tömeggondnoknak adandók át.

7. A beérkezett ajánlatok felett f. hó 21-én a csödtömeghatározat határoz. Megjegyeztetik azonban, hogy a csödtömeghatározat jogában fog állani, hogy esetleg egyik ajánlatot se fogadja el, s az ajánlattevőket újabb ajánlat tételére szólítsa fel.

S.-A.-Ujhely, 1899. december 5.

Dr. Szirmay István,

ügyvéd, tömeggondnok.

PÓTLÁS

VÉGE

1